

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

Katedra speciální zootechniky

Obor: Agroekologie

NÁVRH SYSTÉMU INFORMACÍ
PRO CHOVATELE TEPLOKREVNÝCH KONÍ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí diplomové práce:
doc. Ing. Miroslav Maršálek, CSc.

Autor:
Bc. Lucie Havlová

2014

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Fakulta zemědělská

Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Lucie HAVLOVÁ**
Osobní číslo: **Z12574**
Studijní program: **N4101 Zemědělské inženýrství**
Studijní obor: **Agroekologie**
Název tématu: **Návrh systému informací pro chovatele teplokrevných koní**
Zadávací katedra: **Katedra speciální zootechniky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Chov teplokrevných koní v České republice je reprezentován především skupinou sportovních koní evropského původu, čemuž odpovídá i jejich využití. Pro pět plemen z této skupiny je vedena v ČR plemenná kniha a jsou vyhodnocovány výsledky užitkovosti a příslušné chovatelské organizace zpracovávají také podklady a informace pro chovatele jejichž cílem by mělo být poskytnout chovatelské veřejnosti dostatek podkladů pro šlechtitelskou práci.

Cílem práce bude zpracovat přehled o informacích poskytovaných chovatelské veřejnosti jednotlivými chovatelskými organizacemi u teplokrevných plemen koní v ČR a zároveň podobný přehled o rozsahu a kvalitě informací poskytovaných chovatelské veřejnosti v okolních evropských státech. Na základě porovnání těchto informací navrhnete doporučení a opatření využitelná v chovatelské praxi sportovních plemen koní v České republice a navrhnete systém pořádku a způsob a frekvenci zveřejňování informací pro chovatele teplokrevných koní, který umožní zlepšení současného šlechtění a poskytne chovatelům objektivní informace pro jejich chovatelská rozhodnutí.

Rozsah grafických prací: 5 tabulek, 5 grafů
Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

DUŠEK, J. a kol.: Chov koní. Brázda s.r.o., Praha, 2007, 404 s., ISBN 80-209-0352-6
Maršálek, M.: Chov koní - popis, posuzování, šlechtění. JU ZF v Českých Budějovicích, 2008, 109 s.
Maršálek, M., Blažková, K., Sedláčková, M., Kašná, E.: Evaluation of improvement in jumping ability of young horses. Journal of Livestock Science. 2010(1):1-8
Maršálek, M.: Zásady předvádění a posuzování koní při jejich výběru do plemnitby. Koně, 11, 2007, č. 1, s. 4-6
Odborné články týkající se koní v časopisech Náš chov, Koně, Jezdectví, Jezdec, Journal of Animal Science

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Miroslav Maršálek, CSc.
Katedra speciální zootechniky

Datum zadání diplomové práce: 26. března 2013
Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2014

prof. Ing. Miloslav Šoch, CSc.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentská 13
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Miroslav Maršálek, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 26. března 2013

Poděkování

Chtěla bych tímto poděkovat vedoucímu práce, doc. Ing. Miroslavu Maršálkovi, Csc. a Ing. Haně Civišové za bezmeznou trpělivost, odborné vedení a užitečné rady při vypracování diplomové práce.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 4. 4. 2014

.....

Bc. Lucie Havlová

ABSTRAKT:

Cílem práce bylo zpracovat přehled o informacích poskytovaných chovatelské veřejnosti pěti chovatelskými organizacemi u teplokrevných plemen koní v České republice využívaných pro sportovní účely a zároveň podobný přehled o rozsahu a kvalitě informací poskytovaných chovatelské veřejnosti v okolních evropských státech a zpracovat návrh systému, který by chovatelům teplokrevných sportovních koní poskytl potřebné informace pro efektivní šlechtitelskou práci. V České republice je uplatňován systém shromažďování informací o populaci koní. Je však nutné jejich vyhodnocování a zveřejňování ve formě srozumitelné pro chovatele. Jako podklad pro vypracování tabulkových přehledů o počtu chovaných teplokrevných koní v České republice byly použity údaje, uvedené na webových stránkách Ústřední evidence koní a údaje z ročenek a webových stránek jednotlivých chovatelských svazů. Údaje byly zjišťovány za období 2006 - 2013. V práci jsou zpracovány údaje o počtech a stavech chovných koní českého teplokrevníka, slovenského teplokrevníka, moravského teplokrevníka, koní Kinských a českého trakéna. Je uveden návrh systému uspořádání a způsob zveřejňování informací pro chovatele teplokrevných koní a frekvence zveřejňování výsledků je doporučována v intervalu jednoho roku. Jako modelový hřebec byl vybrán holandský teplokrevník Great Pleasure a bylo vytvořeno informační portfolio tohoto hřebce. Systém zveřejňovaných informací zahrnuje identifikaci koně, informace o původu, hodnocení exteriéru, výsledcích vlastní výkonnosti, porovnání znaků a vlastností potomstva s průměrem populace a odhad plemenné hodnoty pro exteriér a výkonnost. Významným bodem je zveřejnění výsledku počtu narozených a hodnocených potomků. Navržený systém by měl umožnit zlepšení současného šlechtění a poskytnout chovatelům objektivní informace pro jejich chovatelská rozhodnutí.

ABSTRACT:

The aim of this work was to compile a summary of the information provided to the public breeders by the five warm-blood horse breeding organizations in the Czech Republic. Mentioned horses are used for sporting purposes. A similar report was done on the extent and quality of information provided to the public breeders in neighboring European countries. We had prepared a proposal for a system that would provide the necessary information for effective breeding work. In the Czech Republic there is a system for collecting information about the population of horses. However, it is necessary to evaluate and publish information in an understandable form to breeders. As a basis for the preparation of tabular overview of the number of warm-blood horses bred in the Czech Republic, were collected the data from the Central horse register website and data from yearbooks and websites of individual breeders associations . Data were collected for the period of 2006 - 2013. In this thesis the processed data covers these breeds: Czech warmblood, Slovak warmblood, Moravian warmblood , Kinsky horse and Czech Traken. We have suggested the system, configuration and method for disclosure of the breeding information for warm-blood horse breeders and there is also recommended the annual frequency. As a model stallion was chosen Dutch warmblood Great Pleasure and we have created an information portfolio of this stallion. The system of the published information includes identification of the horse, pedigree, exterior evaluation, the results of his performance, comparing features and characteristics of the offspring population and the average breeding value estimation for exterior and performance. An important point is to make the overview of births and evaluated offspring. The proposed system should allow the improvement of the current breeding process and provide objective information to breeders for the right breeding decisions.

OBSAH

1	ÚVOD.....	10
2	LITERÁRNÍ PŘEHLED.....	12
2.1	System šlechtění a selekce	12
2.2	Dosažitelnost informací pro chovatele teplokrevných koní v České republice	16
2.3	Šlechtění teplokrevných koní v České republice	17
2.3.1	Charakteristika plemene český teplokrevník	17
2.3.2	Charakteristika plemene moravský teplokrevník.....	18
2.3.3	Charakteristika plemene slovenský teplokrevník.....	19
2.3.4	Charakteristika plemene kůň Kinských	20
2.3.5	Charakteristika plemene český trakén.....	20
2.4	Šlechtění teplokrevných koní v Evropě	21
2.4.1	Charakteristika plemene KWPN – holandský teplokrevník	21
2.4.2	Charakteristika plemene francouzský jezdecký kůň	22
2.4.3	Charakteristika plemene holštýnský teplokrevník	23
2.4.4	Charakteristika plemene hannoverský teplokrevník	24
2.4.5	Charakteristika plemene oldenburský sportovní kůň.....	25
3	HYPOTÉZA	27
4	CÍL	28
5	MATERIÁL A METODIKA.....	29
6	VÝSLEDKY A DISKUZE	30
6.1	Analýza současného stavu informací pro chovatele teplokrevných koní v České Republice	30
6.1.1	Svaz chovatelů české teplokrevníka.....	31
6.1.2	Svaz chovatelů slovenského teplokrevníka v České republice	32
6.1.3	Svaz chovatelů koní Kinských	33
6.1.4	Svaz chovatelů moravského teplokrevníka.....	34
6.1.5	Svaz chovatelů českého trakéna.....	35
6.2	Přehled informačních systémů evropských chovatelských svazů.....	38
6.2.1	Hannoverský chovatelský svaz	38
6.2.2	Holštýnský chovatelský svaz	39
6.2.3	Oldenburský chovatelský svaz	40
6.2.4	KWPN – královská holandská plemena.....	41
6.2.5	Svaz chovatelů Selle Français.....	42

6.3	Plemenná hodnota a význam odhadu plemenné hodnoty pro chov koní v České Republice	45
6.4	Výkonnost a výkonnostní testy	46
6.5	Vývoj stavů teplokrevných koní chovaných v České republice	48
6.6	Plemenný hřebec Great Pleasure - návrh systému informací pro chovatele teplokrevných koní.....	54
7	ZÁVĚR	71
8	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	73
9	POUŽITÉ ZKRATKY.....	76
10	PŘÍLOHY	77

1 ÚVOD

Chov koní byl vždy složitou záležitostí a dnešním generacím již některé pojmy a názvy institucí nic neříkají. Posledních 150 let chovu systém přecházel od metod experimentálních k přístupům vědeckým. Tímto byla přirozeně nejvíc ovlivněna plemenitba teplokrevných koní. Požadavky na chov a jeho produkci se v poměrně krátkých časových intervalech měnily dle různé společenské objednávky. Tím docházelo i ke změnám a požadavkům na vlastnosti chovného materiálu.

Počet koní se v České republice za posledních deset let takřka zdvojnásobil. Zatímco v polovině roku 2003 jejich chovy čítaly zhruba 41 tisíc kusů, počet aktuálně evidovaných koní v České republice již překročil 80 tisíc a neustále se zvyšuje. Zhruba od roku 2010 však dochází hlavně v důsledku nepříznivé ekonomické situace ke stagnaci chovů, respektive k pomalejšímu růstu počtu koní. Kromě zvyšování počtu koní došlo i ke změně v kvalitě chovaných koní. V minulosti se většina koní chovala ve všestranném užitkovém typu a dnešní chov teplokrevných koní směřuje především ke sportovní výkonnosti.

Selekční program by měl být v chovu sportovních koní založen na genetických principech jako je systematická testace hřebců, intenzita a přesnost selekce hřebců a klisen v chovu, přípařování klisen prověřenými hřebci, řízení a rozsah případného křížení.

V České republice je uplatňován systém shromažďování informací o populaci koní. Evidují se informace o narození a kvalitě hříbat, klisny jsou posuzovány při zápisu do plemenné knihy a jejich zevnějšek je zaznamenáván pomocí lineárního popisu, evidují se výsledky zkoušek výkonnosti klisen, hřebci jsou odchováni v odchovnách nebo jsou vybíráni do 70 - denního testu a taktéž jejich výsledky zkoušek výkonnosti jsou evidovány. Dále se někteří teplokrevní koně účastní soutěží Kritéria mladých koní nebo Šampionátu mladých koní a Česká jezdecká federace vede evidenci sportovních výsledků u sportovních koní. Samotné evidování podkladů pro šlechtění však nestačí. Je nutné jejich vyhodnocování a zveřejňování ve formě srozumitelné pro chovatele. V této oblasti jsou stále rezervy.

Pro chov kvalitních koní je třeba důsledně posuzovat exteriér i výkonnost a do nejvyšších oddílů plemenné knihy zařazovat pouze jedince, kteří odpovídají plemennému standardu.

Cílem práce bude zpracovat přehled o informacích poskytovaných chovatelské veřejnosti jednotlivými chovatelskými organizacemi u teplokrevných koní v České republice a zároveň podobný přehled o rozsahu a kvalitě informací poskytovaných chovatelské veřejnosti v okolních evropských státech. Na základě porovnání těchto informací budou navržena doporučení a opatření využitelná v chovatelské praxi sportovních plemen koní v České republice a bude navržen systém uspořádání a způsob a frekvenci zveřejňování informací pro chovatele teplokrevných koní, který umožní zlepšení současného šlechtění a poskytne chovatelům objektivní informace pro jejich chovatelská rozhodnutí.

2 LITERÁRNÍ PŘEHLED

2.1 Systém šlechtění a selekce

Flade (1990) uvádí, že cílem chovu koní je vytvořit populaci koní s vhodnými výkonnostními schopnostmi. V chovatelské praxi je třeba plně využít genetické předpoklady jedinců, ale současně i zlepšovat chovatelské prostředí. Bezchybná a důsledná plemenářská dokumentace je nevyhnutelným předpokladem pro vyhodnocení užitkovosti jednotlivých populací.

Je všeobecně známou pravdou, že úspěchu ve šlechtění lze dosáhnout pouze cílenou selekcí, tedy výběrem jedinců určených k plemenitbě. Snažíme se zařazovat do chovu ty jedince, u kterých je předpoklad, že budou přenášet ony žádoucí vlastnosti, tedy ty tzv. zlepšovatele. (**Staněk, 2006**)

Podle **Maršálka (2008)** by se šlechtění mělo týkat celého komplexu vlastností zvířat a mělo by být zaměřeno především na vlastnosti ekonomicky významné. V chovu koní se dnes tato činnost soustřeďuje především na exteriér a výkonnost, nebo u teplokrevných koní využívaných pro sportovní účely to platí v opačném pořadí – výkonnost a exteriér. Často už je už bohužel daleko menší pozornost věnována jiným hospodářsky významným vlastnostem, jako je zdraví, plodnost, charakter, krmitelnost, odolnost, mateřské vlastnosti, kvalita kopyt, které se promítají do využitelnosti koní nejen jako zvířete užitkového, ale i jako zvířete plemenného a mají významný ekonomický dopad.

Dále se **Maršálek (2008)** domnívá, pokud má být šlechtitelská práce úspěšná a má přinášet zlepšení kvality v rámci celé populace (celého plemene) je nezbytné mít:

- jasně stanovený chovný cíl (kam by se mělo plemeno vyvíjet);
- definované selekční postupy (s využitím moderních metod);
- jasně stanovené nejen jaké podklady se budou zjišťovat, ale i kdo, jak a v jakých intervalech je bude vyhodnocovat a jakou metodou;
- ujasněný postup zveřejňování výsledků – tak aby byly přístupné a srozumitelné každému chovateli;

- systém vzdělávání chovatelů umožňující šíření a využívání nových informací;
- takové nastavení finanční podpory, aby směřovala ke zkvalitnění šlechtitelského procesu.

Proces zušlechťování hospodářských zvířat se v podstatě uskutečňuje prostřednictvím cílevědomého výběru a usměrněné plemenitby, při současné optimalizaci podmínek chovatelského prostředí. **(Hajič a kol., 1995)**

Postup šlechtění má následující fáze:

- 1) Seleční program
- 2) Praktické šlechtění
- 3) Kontrola účinku šlechtění

Seleční program definuje cíl šlechtění a souhrn činností, pomocí kterých může být tohoto cíle dosaženo. Praktickým šlechtěním je dosahováno požadovaného cíle.

Šlechtění má následující cyklus:

- 1) Výkonnostní zkoušky
- 2) Odhad plemenné hodnoty
- 3) Selektce
- 4) Produkce nové generace

(Misař, Jiskrová, 2001)

Chovatelský proces se skládá z hodnocení (exteriér a výkonnost) a následné selektce, jak pozitivní, tak negativní. Nepříjemným časovým limitem je generační interval – u koní největší ze všech domácích zvířat (průměrně 8-9 let u klisen, 6 let u hřebců). Hodnocení zvířat jen dle exteriéru tento interval zkracuje, hodnocení výkonnosti jej naopak prodlužuje. Oba tyto faktory je nutno skloubit tak, aby i v malé populaci (naše populace koní je ve srovnání s jinými malá) mohlo být dosaženo chovatelského pokroku. **(Sixta, 1996)**

Selektce se podle **Hajiče a kol. (1995)** může provádět podle zjistitelných fenotypových hodnot, nebo podle odhadu hodnot genotypových. Přitom je úspěch selektce závislý na výšce koeficientu heritability příslušné selektované vlastnosti. Čím je tento koeficient vyšší, tím spolehlivěji je vyjádřen genotyp. Proto selektce

podle fenotypu je dostatečně účinná jen u těch vlastností, které se vyznačují vysokou dědivostí.

Hodnota podílu genotypové proměnlivosti z celkové fenotypové proměnlivosti vyjadřuje dědivost (heritabilitu), která se vyjadřuje koeficientem dědivosti (heritability). **(Misař a Jiskrová, 2001)**

Koeficient heritability (h^2) se pohybuje v rozsahu od nuly do jedné. Hodnoty blízko nuly ukazují na velmi nízkou dědivost vlastnosti, hodnoty blízké jedné znamenají dědivost vysokou. Obecně tedy hodnoty heritability menší nebo rovné 0,4 charakterizují vlastnosti s nízkou dědivostí, hodnoty v rozsahu 0,41 až 0,6 střední dědivost vlastnosti a hodnoty větší nebo rovno 0,61 dědivost vysokou. Znalost koeficientů dědivosti je pro chov významná, neboť podmiňuje ostrost selekce a její modifikaci při důrazu na konkrétní vlastnosti. **(Dušek a kol., 2001)**

Odhad plemenné hodnoty v návaznosti na kontrolu užitkovosti je základem pro výběr do plemenitby a tím současně i základem šlechtění hospodářských zvířat. Na podkladě selekce je dosahován genetický zisk. **(Příbyl, 1997)**

Poněvadž v závislosti na genetickém trendu dochází k vývoji plemen, je nutné stanovenou plemennou hodnotu průběžně aktualizovat s využitím nových výkonností. **(Minvielle, 1990)**

Nejobektivnějším způsobem je výběr podle výkonnosti potomstva. K odhadu plemenné hodnoty lze v chovu koní využít různé metodické postupy, kdy základním aspektem zůstává srovnání výkonnosti hodnoceného jedince s výkonností rodičů nebo průměrem vrstevníků, popř. populace, anebo srovnání výkonnosti potomstva více plemenů či matek. **(Jokl, 1977)**

Selekční programy v chovu sportovních plemen koní využívají výsledky odhadu plemenné hodnoty stanovené buď na základě výkonnostních zkoušek koní, nebo z výsledků sportovní testace. **(Arnason, 1987)**

Kontrola výsledků šlechtitelské práce by měla pravidelně zjišťovat, zda je šlechtění úspěšné a přináší očekávané výsledky. Jednotlivé nezbytné kroky jsou – kontrola kvality zvířat, odhad plemenné hodnoty, výběr do plemenitby a produkce nové generace. **(Maršálek, 2008)**

Podle **Maršálka (2008)** je předpokladem úspěšného šlechtění stanovení jasného selekčního programu. Ten se pak skládá z jednotlivých selekčních stupňů.

V prvním selekčním stupni se provádí výběr hříbat pod matkou, kde se hodnotí jejich exteriér, růst a vývin. V následujícím stupni se provádí výběr mladých hřebců

pro výcvik. Po ukončení výcviku přichází další selekční stupeň, a to udělení licence hřebcům podle výsledků výkonnostních zkoušek. U klisen jsou to pak také výsledky výkonnostních zkoušek a výsledky různých testů. V průběhu ontogeneze se tedy u koní kontroluje kvalita růstu, exteriéru, mechaniky pohybu, charakteru a výkonnosti (např. při šlechtění českého teplokrevníka se výkonnost hřebců a klisen hodnotí při zkouškách výkonnosti, dále z výsledků KMK a z výsledků sportovních soutěží). Posledním a velmi důležitým selekčním stupněm je pak vyhodnocení hřebců a klisen podle výkonnosti jejich potomstva. **(Dušek a kol., 2001)**

Cílem zušlechťovacího procesu teplokrevného chovu jak mnohostranné, tak jednostranné výkonnosti bude progresivní zdokonalování populace a zvýšení typové a tvarové homogenity a výkonnostní kapacity. K dosažení tohoto cíle je třeba usměrnit cílevědomé sestavování přípařovacího plánu využitím krve zušlechťujících plemen, výběru, odchovu a pracovního využití koní. Při zušlechťování českého teplokrevníka se bude tedy požadovat vyšší ušlechtilost, udržení rámce, zlepšení tvaru kopyt a kvality rohoviny, dobrá pohybová mechanika, odpovídající příjezděnost a skokové schopnosti, živý temperament. **(Jokl, 1977)**

Vlivem selekce na sportovní výkonnosti narůstal v teplokrevném chovu počet plemeníků s prověřenou sportovní výkonností. Část z nich byla výsledkem šlechtění a ostatní byli importováni většinou z chovů, na které měla selekce na sportovní výkonnost dlouhodobý vliv. Konkurenční schopnost potomstva některých tuzemských plemeníků byla srovnatelná s úrovní výkonnosti potomstva plemeníků importovaných. Skokovou výkonností vyniklo zejména potomstvo 235 Dietward-7 (37 hodnocených potomků), 2440 Dietward-23 (62 hodnocených potomků), 2287 Przedswit Horymír (44 hodnocených potomků) a 2221 Quoniam II-146 (44 hodnocených potomků).

Míra ovlivnění teplokrevné plemenitby hřebčineckými plemeníky byla přímo úměrná úrovni konsolidace jejich základních stád. Z tohoto důvodu převládli ve šlechtění především plemeníci hřebčina Albertovec a Kladruby nad Labem. Oba hřebčiny disponovaly klisnami odpovídajícího typu a ušlechtilosti. Později je doplnili teplokrevní plemeníci pocházející z hřebčina Netolice, případně ostatních šlechtitelských chovů. **(Misař, 2011)**

Podle **Štěrbý (2011)** jsou produkty našeho chovu sportovních koní suverénně válcovány, jak cenou, tak poptávkou, mnohdy méně kvalitními dovozy ze zahraničí,

hlavně německých zemí, stále se naši chovatelé snaží vychovat co nejlepší koně, kteří by importům mohli konkurovat.

2.2 Dosažitelnost informací pro chovatele teplokrevných koní v České republice

Maršálek (2010) uvádí, že v chovu většiny plemen koní v České republice je uplatňován systém shromažďování informací o populaci koní. Jsou evidovány informace o narození a kvalitě hříbat, jsou posuzovány klisny při zápisu do plemenné knihy a jejich zevnějšek je u většiny plemen zaznamenán pomocí lineárního popisu, jsou evidovány výsledky zkoušek výkonnosti klisen, hřebci jsou odchováni v odchovnách a jsou evidovány výsledky jejich zkoušek výkonnosti, někteří teplokrevní koně se zúčastňují soutěží Kritéria mladých koní a Česká jezdecká federace eviduje sportovní výsledky u sportovních koní nebo je možné dohledat výsledky soutěží v tahu u koní chladnokrevných.

Maršálek (2010) se dále domnívá, že informace, které jsou v České republice chovateli klisny předkládány nebo jsou pro něj dostupné, jsou naprosto nedostačující. Pokud by si chtěl chovatel vybrat hřebce podle údajů obsažených v seznamu hřebců působících v plemenitbě, dozví se jeho věk, původ, zbarvení, tělesné rozměry při zápisu do plemenitby, majitele a chovatele a případně zda daný hřebec má nějaké potomky v plemenné knize nebo s prokázanou výkonností. Nedozeví se už ale, jaké je procento nebo podíl těchto potomků (zda jsou všichni výteční, nebo zda je výtečný každý padesátý a ostatní jsou nepoužitelní). Katalogy hřebců jsou obvykle rozšířeny o komentář a barevné fotografie, ne vždy chovatelského charakteru.

Počet plemenných hřebců kolísá mezi 200 - 250. Průměrný počet klisen připuštěných jedním hřebcem je velmi nízký, což způsobuje výrazné snížení účinnosti šlechtitelské práce, pro malý počet narozených hříbat po jednom hřebci. Tento stav hodlá SCHČT neprodleně napravit a to zvláště zvýšenými nároky na hřebce do cílené plemenitby a akceleračního programu. (**Šlechtitelský program ČT, 2011**)

Je nutno zlepšit publikační činnost. Chybí nám zveřejňování znalostí a zkušeností dobrých chovatelů, sledování životních etap nejlepších koní a lidí okolo nich. Musíme získané informace o koních dokázat zpracovat, vyhodnotit a použít dále ve šlechtitelské práci. Dbát na přísnější selekci a přesvědčit chovatele o její

nezbytnosti. Ze světa potřebujeme dokázat vzít to dobré, osvědčené a s českým umem adaptovat do našich podmínek. (Perníček, 2012)

2.3 Šlechtění teplokrevných koní v České republice

Chov teplokrevných koní v ČR je reprezentován především skupinou sportovních koní evropského původu, čemuž odpovídá i jejich využití. Pro pět plemen z této skupiny je vedena v ČR plemenná kniha, patří sem český teplokrevník, moravský teplokrevník, slovenský teplokrevník, kůň Kinských a český trakén. Pro jmenovaná plemena jsou vyhodnocovány výsledky užitkovosti a příslušné chovatelské organizace zpracovávají také podklady a informace pro chovatele, jejichž cílem by mělo být poskytnout chovatelské veřejnosti dostatek informací pro šlechtitelskou práci.

2.3.1 Charakteristika plemene český teplokrevník

Šlechtitelský program ČT (2011) uvádí, že cílem šlechtění českého teplokrevníka je ušlechtilý, korektní a lehce jezditelný kůň, který na základě svého temperamentu, charakteru, prostorné a elastické mechaniky pohybu a pevného zdraví, je vhodný pro všechny druhy výkonnostního jezdeckého sportu v rámci disciplín FEI a pro volnočasové aktivity. Dospělý kůň je středního tělesného rámce s dobrými liniemi, pevného fundamentu a bez zjevných a geneticky podmíněných vad a chorob.

Dušek (2007) – český teplokrevník je variabilnější tělesné stavby a existence široké škály barev. Typem a vlastnostmi je to konstitučně tvrdý jezdecký kůň s dobrou mechanikou pohybu, dobrý skokan.

Protože je český teplokrevník v našich podmínkách chován dlouhou dobu, je jim přizpůsoben a v současné době je u nás nejrozšířenějším plemenem. Díky výborné povaze se hodí pro rekreační ježdění, hlavní proud šlechtění však směřuje k využití ke skokovému sportu. Dnes je spolehlivým skokanem střední úrovně, ale objevují se i koně výkonnější. Při výběru klisen i hřebců do plemenitby se také dbá na zlepšení mechaniky pohybu a jezditelnosti, tak aby odchovaní koně byli vhodní i pro drezurní ježdění a soutěže spřežení. K jeho největším přednostem patří výborný charakter, ochota spolupracovat, dobré zdraví a přizpůsobení našim chovatelským podmínkám. (Nováková, 2005)

2.3.2 Charakteristika plemene moravský teplokrevník

Moravský teplokrevník je plemeno spojeno s historickou tradicí chovu koní na Moravě. Chovným cílem moravského teplokrevníka je přiměřeně ušlechtilý teplokrevný kůň chovaný na bázi původních rakousko-uherských kmenů s přihlédnutím ke kmenové příslušnosti.

Kmen Furioso je středně vysoký a mohutný teplokrevník. Vyžaduje se rovná hlava, pravidelný, přiměřeně dlouhý, svalnatý krk. Kohoutek je výrazný. Horní linie je pevná, středně dlouhá. Hloubka hrudníku je přiměřená. Zád' je přiměřeně mohutná, oválná, dlouhá. Fundament je suchý, kostnatý, přičemž jsou klouby a šlachy výrazné a suché. Spěnka je středně dlouhá, pevná a pružná. Kopyta jsou přiměřeně široká, dobře úhlovaná a pevná.

Kmen Przedswit je chován ve dvou liniích. Hnědá linie Przedswit VIII – Pib. je zavalitější a má hranatější stavbu těla. Vyznačují se suchou, někdy i těžší obloukovitou hlavu, dlouhým silným krkem. Hřbet je pevný, středně dlouhý. Hrudník je hluboký a široký. Zád' je široká a delší. Fundament je suchý, kostnatý, přičemž jsou klouby a šlachy výrazné a suché. Spěnka je středně dlouhá, pevná a pružná. Kopyta jsou přiměřeně široká, dobře úhlovaná a pevná.

Ryzá linie Przedswit VII Rad. je celkově ušlechtilejší. Vyžaduje se rovná hlava, pravidelný, přiměřeně dlouhý, svalnatý krk s výrazným kohoutkem. Horní linie je pevná, středně dlouhá. Hloubka hrudníku je přiměřená. Zád' je přiměřeně mohutná, oválná, dlouhá. Fundament je suchý, kostnatý, přičemž jsou klouby a šlachy výrazné a suché. Spěnka je středně dlouhá, pevná a pružná. Kopyta jsou přiměřeně široká, dobře úhlovaná a pevná.

Kmen Gidran je charakterizován jako ušlechtilý, harmonický jezdecký kůň, středního obdélníkového rámce. Hlava může být i mírně těžší klabonosá s širšími žuchvami. Krk je přiměřeně dlouhý, svalnatý s výrazným kohoutkem. Horní linie je pevná, středně dlouhá. Hrudník je přiměřeně hluboký. Zád' je přiměřeně mohutná, rovnější, dlouhá. Fundament je suchý, kostnatý, přičemž jsou klouby a šlachy výrazné a suché. Spěnka je středně dlouhá, pevná a pružná. Kopyta jsou přiměřeně široká, dobře úhlovaná a pevná.

Moravský teplokrevník se vyznačuje výborným charakterem, přiměřeného temperamentu, vytrvalostí, odpovídající mechanikou pohybu s ochotou k práci

s mnohostranným využitím pod sedlem i v zápřeži. Je to kůň s pevným zdravím, s tvrdou konstitucí, snadno krmitelný, pozdně dospívající, dlouhověký a nesoucí co nejúplnější genetickou informaci svého plemene. Chování koně jsou převážně hnědáci, dále ryzáci, bělouši a vraníci. (**Šlechtitelský řád MT, 2013**)

2.3.3 Charakteristika plemene slovenský teplokrevník

Chová se ušlechtilý, korektní a výkonný jezdecký kůň, který je svými vlohami předurčen pro jezdecký sport. Kritéria výběru jsou: původ, vnější vzhled, skokové vlohy a mechanika pohybu, vnitřní vlastnosti jako vlohy pro výkon, ochota k práci, charakter, temperament a zdraví.

Žádoucí je homogenní původ vycházející z nejlepších světových linií a rodin, ve kterých jsou pevněji geneticky fixovány požadované vlastnosti a znaky, a ve kterých se opakovaně vyskytují vynikající jedinci. Žádoucí je typ elegantního a harmonického jezdeckého koně dlouhých linií, zdůrazněný výrazem a ušlechtilostí s jasným pohlavním výrazem u hřebců a klisen. Tělesná stavba je celková harmonická stavba těla, která dává předpoklady pro dlouhodobý sportovní výkon s korektním fundamentem, pravidelným postojem končetin a souladem jednotlivých tělesných proporcí. Klouby, kosti a šlachy mají být jasně zřetelné. Kohoutková výška má u tříletých koní dosahovat 160 až 170 cm KVH. Všechny barvy jsou možné.

Vyžaduje se koordinované, mohutné, stylové a pozorné skákání, které svědčí o klidu a inteligenci. V průběhu skoku je žádoucí zřetelné sebrání, rychlý a dynamický odraz při odskoku, rychlé skládání končetin, vyklenutý hřbet s jasně vyniklým kohoutkem a dolů sehnutým krkem při otevřené zadní noze (baskule). Má být zachován rytmus skoku i cvalu. Žádoucí jsou energické a prostorné chody v taktu (krok 4takt, klus 2takt, cval 3takt). Pohyb má pružně a energicky vycházet ze zadní končetiny, přes lehce kmitající hřbet se má přenášet na volně z plece vyrazejší přední končetinu. Směr pohybu končetin má být rovně směrem dopředu. Cval má být při jasném vznosu elastický, vznosný, lehce nesený při přirozeném napřimení a rovnováze. Žádá se snadno jezditelný, všestranně nadaný, k výkonu pohotový a výkonu schopný kůň. Má být nekomplikovaný, lehce ovladatelný, současně ale pracovitý a spolehlivý, silných nervů, s dobrým charakterem a klidným, vyrovnaným temperamentem. Dále se vyžaduje dobré, pevné zdraví, schopnost

snášet fyzické i psychické zatížení, přirozená plodnost, bez dědičných vad. **(Šlechtitelský program slovenského teplokrevníka, 2013)**

2.3.4 Charakteristika plemene kůň Kinský

Cílem regeneračního procesu plemene koní Kinských je ušlechtilý teplokrevník vhodný především pro terénní jízdy, korektního zevnějšku s vyváženým pohybem, dobrými skokovými schopnostmi i velmi dobrým charakterem s převažující barvou isabel a plaváků a se zvyšujícím se podílem krve původních koní Kinských. Je použitelný pro rekreační ježdění včetně terénního (parforsní hony). Dospělý kůň je středního tělesného rámce s dobrými liniemi, přiměřeně kostnatý se suchým fundamentem bez zjevných i podmíněných genetických vad **(Šlechtitelský program SCHKK, 2013)**.

Výchozí základnou jejich chovu byli koně českého šlechtického rodu Kinských. Podle některých pramenů choval tento rod koně v barvě isabela již v druhé polovině 18. stol. Od roku 1832 vedl hrabě Oktavián Kinský chovatelskou dokumentaci o původech chovaných koní. Cílem chovu Kinských byl jezdecký kůň pro parforsní hony a překážkové dostihy v typu huntera v barvách isabela nebo plavák. Tomu byla podřízena selekce. Z tohoto šlechtění pocházela řada vítězů Velké pardubické steeplechase včetně klisny Normy. Po roce 1948 byl chov rodině Kinských vyvlastněn a z jeho části bylo vytvořeno speciální sportovní stádo v hřebčíně Kladruby nad Labem. To bylo později rozpuštěno. Později byly jeho zbytky soustředěny na tehdejší Státním statku Chlumec nad Cidlinou a dále chovány s cílem zachovat barvu i vlastnosti. Po roce 1990 bylo ze zbylých klisen vytvořeno stádo hřebčína Ostrov (nyní je v Hradištku u Sadské) a zahájen proces regenerace s názvem kůň Kinských (Equus kinsky). V současnosti usilují jeho chovatelé o statut genetické rezervy v chovu koní a v roce 2005 bylo toto plemeno uznáno MZE ČR jako samostatné. **(Dušek, 2007)**

2.3.5 Charakteristika plemene český trakén

Plemeno sportovních koní s výraznou ušlechtilostí, inteligencí, harmonické tělesné stavby, korektního fundamentu a vysoké výkonnosti ve všech jezdeckých disciplínách, s vynikající mechanikou pohybu. Kohoutková výška 3letých koní 160

až 170 cm. Suchá ušlechtilá hlava s výrazným okem, středně nasazený střední až delší krk, výrazný kohoutek, dlouhá dobře úhlovaná lopatka, pevná horní linie, středně hluboký a široký hrudník, delší dobře osvalená zád', dobře vázaná pevná bedra. Suchý korektní fundament, pevná korektní kopyta, spěnky středně dlouhé i delší, pružné. Chody výrazné a prostorné. Výborný charakter, jezditelnost, klidný až živý temperament. Dobrá životnost, dobré zdraví a dlouhověkost, přiměřená ranost. Všechny barvy, ve světě převládá barva tmavý hnědák a vraník. V plemenitbě používat osvědčené chovné linie a rodiny vlastní i zahraniční. K zušlechtění lze použít pouze plemena anglický plnokrevník, arabský plnokrevník nebo angloarab. Žádoucí jsou lehké, prostorné a energické chody vycházející od aktivní zádě, cval vznosný a elastický. Velký důraz kladen na přirozenou rovnováhu.

Ve skoku je žádoucí šikovné, mohutné a opatrné skákání s dostatečným klidem a rozvahou. Rychlý odraz, dobré skládání končetin, vyklenutý hřbet s vyniklým kohoutkem a schýleným krkem, uvolněné otevření zadních nohou. Skok má zachovat rytmus cvalu. V oblasti reprodukce se žádá vysoká plodnost, pevné zdraví a dlouhověkost, bez dědičných vad. (**Šlechtitelský program plemene český trakén, 2013**)

2.4 Šlechtění teplokrevných koní v Evropě

Pro porovnání s českým teplokrevným chovem bylo vybráno 5 plemen evropských sportovních koní. Svazy zaštiťující jejich chov a šlechtění disponují lepší zpracovaností systému informací pro chovatelskou veřejnost ve srovnání s přístupností informací pro české chovatele.

2.4.1 Charakteristika plemene KWPN – holandský teplokrevník

Holandský teplokrevník je intenzivně šlechtěným plemenem na vysokou sportovní výkonnost. Cílem šlechtění holandského teplokrevníka tedy bylo získání koně vhodného pro skokové soutěže a drezúru. KWPN koně již léta vedou ve světovém žebříčku a dosahují mimořádných úspěchů v mezinárodním jezdeckém sportu. Proto se toto plemeno využívá, jako jedno z významných zahraničních plemen, při šlechtění českého teplokrevníka pro zvýšení jeho sportovní výkonnosti.

V holandském chovu je velice pečlivý systém vyhodnocování, podporovaný zejména přísnou selekcí hřebců již při jejich výběru (selekce na exteriér, výkonnost, zdraví a charakter). U hřebců jsou pro chovatele dostupné obecné informace, rodokmen, protokol ze zkoušek výkonnosti s jednotlivými známkami, rentgeny, počty potomků v chovu a jejich kvalita, plemenné hodnoty, sportovní index a další informace. **(Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland, 2013)**. Podle **Duška (2007)** jsou selekčním kritériem všestranné výkonnostní zkoušky plemeníků, zjednodušené všestranné výkonnostní zkoušky klisen a sportovní výkonnostní zkoušky.

Zástupce plemene KWPN je velmi ušlechtilý, poměrně harmonický jezdecký kůň středního až velkého obdélníkového rámce (160-172 cm), s ušlechtilou suchou hlavou, delšíma ušima a výrazným, pozorným okem, dlouhým, svalnatým, středně nasazeným krkem, dlouhým, poměrně výrazným kohoutkem, dobře vázanou, rovnou horní linií, skloněnou, svalnatou záďí dlouhou, skloněnou, svalnatou plecí, hlubokou, širokou hrudí, kratším trupem s méně objemným břichem, silnějším, suchým, kostnatým fundamentem s prostornými klouby a dobrými kopyty s pevnou, pružnou rohovinou a pravidelnými postoji **(Dušek, 2007)**.

S ohromným přesvědčením a nadšením se KWPN snaží dosáhnout svého cíle: chovu moderního sportovního koně, který se předvádí v mezinárodních jezdeckých soutěžích té nejvyšší úrovně. Stejně tak má za cíl odchovávat zdravé koně, kteří s ochotou a radostí dělají to, co se od nich očekává. Snahou o dosažení tohoto cíle si KWPN udělala dobré jméno po celém světě. KWPN se tedy nezaměřuje výhradně na koně úrovně světového sportu, jelikož většina jezdců nemá ambice aktivně se podílet na jezdeckém sportu jako profesionál. Proto KWPN pokládá za velmi důležitý úkol uspokojit poptávku velké populace amatérských jezdců a majitelů. Z tohoto důvodu je charakter holandského teplokrevníka stejně důležitý jako jeho sportovní výkonnost, protože nakonec každý preferuje dobrého a ochotného koně **(Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland, 2013)**.

2.4.2 Charakteristika plemene francouzský jezdecký kůň

Chovným cílem Selle Français je produkce vysoce výkonného sportovního koně v typu odpovídajícímu požadavkům trhu, s dobrou mechanikou pohybu a temperamentem, který má skokovou potenci, je ochotný spolupracovat s jezdcem

a je učenlivý a dobře jezditelný. Jeho prioritou jsou především skokové soutěže a soutěže všestrannosti, ale chovatelská práce směřuje i do oblasti drezurního využití. Šlechtění francouzských koní bylo dříve zaměřeno výhradně na selekci podle výkonnosti, koně byli vybíráni pouze na základě sportovní výkonnosti. Každoročně byl pro tento účel počítán výkonnostní index, který sloužil ke kontrole dědičnosti, tedy k hodnocení plemenů podle výkonnosti potomstva (**Chaigne – Association Nationale Du Selle Francais, 2014**)

Podle **Pejosové a kol. (2013)** SF vyhodnocuje skokové a drezurní vlastnosti a military. Pro vyhodnocení používá pouze data ze sportovních soutěží.

Dušek (2007) uvádí, že výkonnostními zkouškami SF jsou skokové a v poslední desetiletí rovněž drezurní zkoušky mladých koní respektují jejich věk (Cycle classic) a výsledky sportovních soutěží. Výkonnost SF byla stupňována korekcí vlastností, selekcí a cílevědomým připravením.

Tímto postupem vznikl ušlechtilý, poměrně harmonický, mohutný jezdecký kůň středního až velkého obdélníkového rámce (163-174 cm), s těžší, suchou, často v nose klabonosou hlavou, dlouhým silnějším svalnatým středně často níže nasazeným krkem, dlouhým svalnatým, méně výrazným kohoutkem, pevnou, dobře vázanou horní linií, skloněnou, svalnatou zádí, dlouhou, šikmou, svalnatou plecí, velmi hlubokou, širokou, dlouhou hrudí, delším, hrubším trupem, silnějším, kostnatým, suchým fundamentem s dobrými kopyty s tvrdou rohovinou a pravidelnými postoji. (**Dušek, 2007**)

2.4.3 Charakteristika plemene holštýnský teplokrevník

Typický holštýn by měl být souladný a harmonický kůň sportovního typu s předpokladem zejména pro skokový sport. Dobře vyjádřený pohlavní výraz u hřebců i klisen je samozřejmostí. Má být příjemného temperamentu, klidný a vyrovnaný, pracovitý a ochotný, dobrého charakteru a milé povahy s velkým předpokladem pro skákání, ale i drezuru a military na vysoké úrovni. Chovný cíl holštýnského koně upřednostňuje hnědáky, přičemž povolené jsou všechny základní barvy mimo strakáče. (**Holsteiner verband, 2014**)

Holštýnský kůň je ušlechtilý, poměrně harmonický jezdecký kůň velkého obdélníkového rámce (163-173cm), s ušlechtilou, suchou hlavou, delším, rovným svalnatým, vysoko nasazeným klenutým krkem, méně výrazným, dlouhým

kohoutkem, středně dlouhou, někdy volnější horní linií, dlouhou, skloněnou svalnatou záďí, skloněnější, dlouhou svalnatou plecí, hlubší, širokou, delší hrudí, kratším, oválným trupem, silnějším, kostnatým, sušším fundamentem s dobrými, pružnými kopyty a pravidelnými postoji; nejčastější barvou je hnědák a bělouš. **(Dušek, 2007)** Chody jsou považovány za pilné, prostorné a v taktu uvolněné a aktivní. Klusový pohyb je typický vysokou karpální akcí, cval energický a vyvážený, vycházející ze záďe a umožňující odlehčit předek. Technika skoku s dobrou baskulí, vyklenutým kohoutkem a výrazným krčením končetin. **(Holsteiner verband, 2014)**

2.4.4 Charakteristika plemene hannoverský teplokrevník

Hannoverský kůň představuje nejvýznamnější plemeno sportovních koní na světě. Největší počet vítězů mistrovství světa i olympijských vítězů pochází z hannoverského chovu. Chovným cílem hannoverské plemenné knihy je inteligentní, odvážný, pracovitý kůň dobrého charakteru a příjemného temperamentu, lehce jezditelný, v přirozené rovnováze s dobrou aktivitou záďe a ohebností. **(Hanoveraner verband, 2014)**

Ve šlechtění hannoverských koní jsou kombinovány výsledky ze zkoušek výkonnosti a výsledky ze sportovních soutěží. U hřebců jsou pak jednotlivé údaje podrobně uvedeny a vyhodnocení končí srozumitelným skokovým a drezurním indexem, ze kterého je jasně patrné pro jakou výkonnost nebo využití má potomstvo hřebce jaké předpoklady. **(Maršálek 2010)**

Hannoverský svaz tedy geneticky vyhodnocuje znaky stavby těla a skokové a drezurní vlastnosti, přičemž pro vyhodnocení skokových a drezurních vlastností se používají data z výkonnostních testů klisen, staničního testu hřebců, z jezdeckých závodů pro mladé koně a z jezdeckých závodů. Pro vyhodnocení znaků stavby těla jsou využity data ze zápisu klisen do PK, výkonnostního testu klisen a data z předselekcí pro aukce. **(Pejosová a kol., 2013)**

Jádrem chovu byla skupina silných hřebců, ti byli připarováni s místními těžkými klisnami, takže vznikl všestranný selský kůň. Zprvu v Celle spoléhali na 14 černých holštýnských hřebců **(Edwards, 1992)** a v roce 1764 zde již působilo 51 hřebců, z nichž 50 mělo španělský původ. Na základě společenských (armáda, doprava) a ekonomických (zemědělství) požadavků byly šlechtěny tři užitkové typy:

jezdecký, kočárový a tažný. Ke šlechtění byli používáni hřebci meklenburští a pomořanští. Později sílil požadavek armády na výkonného jezdeckého koně a z tohoto důvodu byli ve šlechtění preferováni angličtí plnokrevníci. V roce 1888 získalo šlechtění hannoverského koně pevný řád založením plemenné knihy a v roce 1922 založili chovatelé Svaz chovatelů hannoverského koně. **(Dušek, 2007)**

Kromě testace plemeníků podle výkonnosti potomků ve výkonnostních zkouškách se plemeníci testují podle výkonnosti potomstva ve sportovních disciplínách, a to podle získaných dotací, s rozlišením na soutěže skokové a drezurní. U většiny plemeníků se tak uvádějí dvě chovné hodnoty diferencované na skokové soutěže a drezurní soutěže. Z tohoto srovnání pak vyplývají plemeníci s výrazným přínosem potomstva ve skokových vlastnostech nebo naopak v drezurních. Při výpočtu chovné hodnoty se potomstvo dělí do tří skupin, aby tak byla zvýšena objektivita šetření. Plemeníci jsou tedy hodnoceni podle výkonnosti potomstva ve věku do 6 let, ve druhé skupině je to u potomků ve věku 7 až 14 let a ve třetí skupině u potomstva staršího 14 let. **(Dušek, 2001)**

2.4.5 Charakteristika plemene oldenburský sportovní kůň

Oldenburský kůň byl vyšlechtěn v 17. století a to jako kočárový kůň. Zpočátku byl využíván zejména v zemědělství, či jako kůň tažný. Plemenná kniha mu byla založena roku 1861 a od roku 1892 má zavedeny zkoušky. Ve 20. století byl dále zušlechtován chovy z Anglie, takže se postupem času změnil v elegantního jezdeckého i lehkého tažného koně. Pochází z provincií Oldenburg a Východní Frísko. Za svou přeměnu v elegantního kočárového koně vděčí toto plemeno především hraběti Antonu Güntherovi z Oldenburgu.

Je vysoký v kohoutku 165 - 180 cm. S obvodem trupu kolem 2 metrů se řadí mezi nejmohutnější jedince svého druhu. Hlava má poněkud vyklenutý profil, zato je však celkem dobře zavěšená na krku. Krk je dlouhý, silný a mohutný. Jeho trup je hluboký a zanechává si délku i linii koně kočárového. Zád' je velmi široká, silná a má dostatečnou délku, což přispívá k pověsti dobrého skokana. Nohy koně jsou velmi silné a robustní. Významný prvek tvoří rovněž tvar kloubů, které jsou rovněž velmi velké a silné. Největší zájem však vzbuzuje tvar kopyt, jenž odpovídá celkové robustní postavě. Jeho zbarvení se pohybuje od tradičních hnědáků po vraníky. Mezi evropskými teplokrevníky však vyniká velmi dobrými kopyty, což u ostatních

zástupců této skupiny není příliš běžné. Oldenburský kůň se řadí mezi velmi učenlivé a klidné typy s vynikajícím charakterem, přátelským a upřímným výrazem. V poslední době se řadí do skupiny předních jezdeckých koní a to i vhodných pro skokové soutěže či drezuru. **(Kholová, Hošek, 1996)**

3 HYPOTÉZA

Chov teplokrevných koní v České republice je reprezentován především skupinou sportovních koní evropského původu, čemuž odpovídá i jejich využití. Pro pět plemen z této skupiny je vedena v České republice plemenná kniha – český teplokrevník, moravský teplokrevník, slovenský teplokrevník, kůň Kinský a český trakén. Pro tato plemena jsou vyhodnocovány výsledky užitkovosti a příslušné chovatelské organizace zpracovávají také podklady a informace pro chovatele, jejichž cílem by mělo být poskytnout chovatelské veřejnosti dostatek informací pro šlechtitelskou práci.

Domníváme se, že tyto podklady a informace nejsou dostatečné a nejsou adekvátně zveřejňovány, takže má český chovatel možnost zjistit pouze základní informace o plemenném hřebci.

Dále se domníváme, že pro úspěšný chov jsou nezbytné tyto podmínky:

- Dostatek přístupných a srozumitelných informací pro každého chovatele
- Jasně stanovený cíl, který je smyslem šlechtění
- Systém informací pro chovatele v Evropě je uplatnitelný i v chovu teplokrevných koní v České republice
- Uplatnění podrobnějšího systému informací zlepší výsledky chovu

4 CÍL

Cílem práce bylo zpracovat přehled o informacích poskytovaných chovatelské veřejnosti jednotlivými chovatelskými organizacemi teplokrevných koní v ČR a zároveň podobný přehled o rozsahu a kvalitě informací poskytovaných chovatelské veřejnosti v okolních evropských státech.

Na základě porovnání těchto informací byla navržena doporučení a opatření využitelná v chovatelské praxi sportovních plemen koní v České republice. Dále byl navržen systém uspořádání a způsob a frekvenci zveřejňování informací pro chovatele teplokrevných koní, který umožní zlepšení současného šlechtění a poskytne chovatelům objektivní informace pro jejich chovatelská rozhodnutí.

Ze zjištěných informací byl navržen systém informací pro chovatele teplokrevných koní v České republice.

Cíl práce lze rozdělit na následující dílčí cíle:

- Analyzovat současný stav v České republice. Zjistit dosažitelnost informací pro chovatele.
- Zpracovat přehled informačních systémů v Evropě.
- Navrhnout řešení – vytvoření informačního systému.

5 MATERIÁL A METODIKA

Jako podklad pro vypracování tabulkových přehledů o počtu chovaných teplokrevních koní v České republice byly použity údaje, uvedené na webových stránkách Ústřední evidence koní a údaje z ročenek a webových stránek jednotlivých chovatelských svazů. Údaje byly zjišťovány v období 2006 - 2013.

Dále byly použity informace o plemenných hřebcích uvedené na webových stránkách českých chovatelských svazů – Svaz chovatelů českého teplokrevníka, Svaz chovatelů slovenského teplokrevníka chovaného v České republice, Svaz chovatelů koní Kinských, Svaz chovatelů českého trakéna a Svaz chovatelů moravského teplokrevníka. Stejně tak údaje o plemenných hřebcích evropských chovatelských svazů byly zjišťovány z webových stránek a šlechtitelských programů chovatelských svazů – Svaz chovatelů hannoverského koně, Svaz chovatelů oldenburského koně, Svaz chovatelů holštýnského koně, Chovatelský svaz francouzského jezdeckého koně a Svaz chovatelů Holandského královského jezdeckého koně.

Pro modelovou ukázkou hodnocení samičího potomstva hřebce Great Pleasure byly použity informace Svazu chovatelů českého teplokrevníka a to výsledky hodnocení 3- letých klisen na svodu a zkouškách základního výcviku. K dispozici jsme měli hodnocení z let 2004 - 2012 a byl zde použit matematicko-statistický výpočet směrodatné odchylky pomocí programu Excel.

Nakonec bylo vytvořeno informační portfolio modelového hřebce Great Pleasure, u kterého jsme měli k dispozici kombinaci informací poskytnuté Svazem chovatelů českého teplokrevníka a Svazem chovatelů KWPN.

6 VÝSLEDKY A DISKUZE

6.1 Analýza současného stavu informací pro chovatele teplokrevných koní v České Republice

Maršálek (2010) zdůrazňuje, že zvláště u hřebců před zařazením do plemenitby by měla být zjištěna schopnost reprodukce a v plemenitbě by měl být využíván pouze zdravý kůň, přičemž zvláštní pozornost je třeba věnovat problémům, u kterých lze předpokládat, že se budou vyskytovat u potomstva.

Hodnocení potomstva a následné vyhodnocení je nejčastěji možné z:

- Zápis klisen do plemenné knihy – lineární popis
- Zkoušky výkonnosti klisen
- Hodnocení sportovní výkonnosti potomstva

Významným momentem je podle **Maršálka (2000)** zpracování vyhodnocování a především publikování systému hodnocení teplokrevníků zahrnujícího hodnocení hříbat, hodnocení kvality exteriéru při zápisu do plemenné knihy ve třech letech věku, hodnocení výsledků výkonnosti klisen a hřebců při zkouškách výkonnosti, posouzení výsledků kritéria mladých koní a vyhodnocení výkonnosti koní při jednotlivých sportovních disciplínách v rámci soutěží pořádaných Českou jezdeckou federací.

Za základní informační zdroj dnešní doby považujeme internet. Je pro každého dostupný a potřebné informace zjistitelné okamžitě. Nyní se tedy podíváme, co je možné zjistit o plemenném hřebci z pohledu chovatele klisny z internetových stránek chovatelských svazů.

6.1.1 Svaz chovatelů české teplokrevníka

U všech hřebců se dozvíme obecné informace jako je datum narození, plemeno, původ, barva a je vložena jeho fotografie. Dále jsou uvedeny tělesné rozměry, bodové hodnocení exteriéru a výkonnosti, rok zařazení do chovu. Je uvedena vlastní výkonnost a u některých hřebců výkonnost potomstva, chovatel, majitel, připouštěcí stanice a u některých hřebců výše připouštěcího poplatku. U některých hřebců je zapsáno potomstvo působící v chovu.

Obrázek č. 1 Przedswit Lionel

PLEMENNÁ KNIHA ČT ON-LINE:

1231 Przedswit Lionel

Základní údaje

Evidenční číslo: 1231
 Základní jméno: Przedswit Lionel
 Narození: 5.6.2004
 Pohlaví: hřebec
 Plemeno: český teplokrevník
 Barva: Ryz.
 Popis:
 Plemenná kniha:
 Datum zařazení: 18.11.2007
 Datum vyřazení:
 V chovu: AND
 Akcelerační program: NE

Výkonnostní zkoušky: 2007
 Třída: 7.9
 Body typ: 0.00
 Body exteriéru: 7.87
 Body výkon: 8.04
 KVP: 175
 KVE: 162
 OIE: 134
 Ohoz: 21.3
 Hmotnost: 0
 Sportovní výkonnost: vl. (S.S*)

Potomstvo
 Hřebci v chovu:
 Kňasy v chovu:
 Ostatní potomci:
 Majitel a chovatel:
 Majitel: Zemský hřebčinec s.p., Plásek 397 01
 Chovatel: Říha Karel, Dolní Rovněž 271 533 71
 Stanice: Zálesav, Zálesav 10 340 15

Původ

171,158,196, 20.3 Przedswit X - Alb. 1952	Ryz.	172,182,195, 21.4 Przedswit III - K 1925	Ryz.
177,165,199, 22.2 Przedswit XVI - K 1978	tm.Ryz.	167,154,189, 20.5 Z36 Vidona 1939	tm.Ryz.
175,164,202, 21.8 846 Alarm 1963	Ryz.	Alarm 1942	tm.Ryz.
177,163,201, 24.0 472 Przedswit XVI - B4 1996	Ryz.	174,161,210, 21.2 796 North Star III 1967	Ryz.
176,165,194, 22.0 58 Servátor 1978	Ryz.	179,168,200, 25.0 Servátor 1960	Ryz.
		Seměr 1922	
		Garantie 1922	
		178,166,188, 23.0 Gidran XIV - K 1955	Ryz.
		174,165,200, 21.0 887 Gidran XIV 1955	Ryz.
		171,161,206, 21.3	

Zdroj: Svaz chovatelů českého teplokrevníka (2014)

Vyspělé zahraniční chovy sportovních plemen využívají odhad plemenné hodnoty ve šlechtění koní již několik desetiletí. Ve Šlechtitelském programu českého teplokrevníka je věnován odhadu plemenné hodnoty odstavec v následujícím znění: Pro odhad plemenné hodnoty bude použita některá z metodik využívaných vyspělými chovatelskými svazy. K přípravě podkladů pro tento odhad činí SCHČT tyto kroky:

- snaží se podporou některých programů dosáhnout zvýšení četnosti potomstva po jednotlivých plemeních

- hodnocení hříbat pod klisnou, hřebečků v testačních odchovných, klisniček a klisen na svodech a při zápisu do PK
- organizování základních zkoušek výkonnosti a 70 denního testu
- vyhodnocování výsledků sportovních soutěží.

Právě vyhodnocování výsledků sportovních soutěží je v současné době jedinou využitelnou možností pro odhad plemenné hodnoty sportovních koní u nás, neboť se jedná již o dostatečně rozsáhlou databázi sportovních výsledků. Přesto zůstává stálým problémem dostatečný počet potomstva po otcích, který je pro funkční model odhadu plemenné hodnoty nezbytností.

Pojmem plemenná hodnota se rozumí odhad genetického založení jedince pro odchylku jeho výkonnosti od průměru vrstevníků. Při současné úrovni poznání prozatím nelze zjistit genetické založení pro výkonnost koně. Co je možné zjistit, jsou rozdíly ve výkonnosti způsobené genetickým založením. Plemenná hodnota je tedy relativní číslo - odchylka, které se vztahuje pouze ke koním v populaci, ze které byla odhadnuta, a vychází z testace a výkonnostních zkoušek.

(Svaz chovatelů českého teplokrevníka, 2014)

6.1.2 Svaz chovatelů slovenského teplokrevníka v České republice

Pod jménem hřebce je uvedena stanice, plemeno, datum narození, barva, tělesné míry, chovatel a majitel. Následuje tabulka s původem a fotografie. Pouze u některých hřebců jsou zveřejněny dílčí známky ze zkoušky výkonnosti. Vlastní výkonnost a výkonnost potomstva je také uváděna pouze u některých hřebců.

Na rozdíl od Svazu chovatelů českého teplokrevníka je katalog hřebců řazen dle jednotlivých roků. Celkový seznam hřebců působících v chovu slovenského teplokrevníka chovaného v České republice v roce 2013 je také uveden v PDF formátu.

Obrázek č. 2 Oscar

SVAZ CHOVATELŮ SLOVENSKÉHO TEPLOKREVNÍKA V ČR

2745 OSCAR

Stanice: Tlumačov, inseminace čerstvým spermatem
ZH Tlumačov, s.p., Dolní 115, 763 62 Tlumačov, tel.: 577 920 085,
775 224 728 – Ing. O. Marnica

Plemeno: holandský teplokrevník (KWPN)
Datum narození: 20.4.1996
Barva: smělá šed.

Zapsání v PK: CT+CS - 8.0/ 8.6 b.
Míry: 177, 166, 195, 20,5, -, v. r. 1999
Výkonnost: skok 150 cm, pot. skok 150 cm
Chovatel: Fam.Borghuis, 7588 PS Beuningen, NLD
Majitel: Zemský hřebčinec Tlumačov, s.p., Dolní 115, Tlumačov, 763 62

Údaje poskytl Ústřední evidence koní ČR (NH Kladruby n. L., s.p., o.z. hřebčín Slatihány).
Více info na www.hrebci.net/tlumacov.wz.cz

Rodokmen

Celano 1988 HOLST hd Běl	- ,169 - - - - Capitolo 1975 HOLST Běl	Capitano 1968 HOLST Běl	Corporal Retina
		Folka 1969 HOLST Hd	Maximus Vase
	Wabrina 1984 HOLST	Lord 1967 HOLST Hd	Ladykiller xx Viola
		Isa 1972 HOLST	Flamberg Frokodi S
	Darnels	Lucky Boy xx Im.Hd.	Compromise xx Séjane xx
Jodessa		R Perle	Parvenu Frühlingsperle

Zdroj: Svaz chovatelů slovenského teplokrevníka chovaného v České republice (2014)

6.1.3 Svaz chovatelů koní Kinských

Svaz chovatelů koní Kinských uvádí seznam hřebců působících v plemenitbě pro aktuální rok. Níže je uveden seznam plemenných hřebců působících v chovu koně Kinského v minulosti. Seznam je dále rozdělen na přirozenou plemenitbu a plemenitbu prováděnou inseminací.

Je uvedeno jméno, fotografie, původ, datum narození a barva, tělesné rozměry, majitel a chovatel. U některých hřebců je zveřejněna výkonnost vlastní a výkonnost potomstva. Další informací je připouštěcí stanice a cena. Přínosné jsou doplňující informace více či méně obsáhlé, které se snaží představit jednotlivé hřebce. U některých jsou tyto informace doplněny o fotografie a videa. U všech hřebců je uveden genotyp a procentuální podíl původních genů Kinských. Nalezneme zde také seznam potomků úspěšných na výstavách.

Obr. č. 3 Mistrál

2810 Mistrál

MIS	FORNO STAR	BELBARAGA	KOCHEN V
			ELIJEŠ VÍKAR
MISKA		QUEEN PHILIPPA	PAUL DEAR
			ARMENIANT QUEEN
MISKA		ANTYDAN	LOREN
			PRACOVIA
MISKA		MISKA	BRANCO
			PRACOVIA
MISKA		MISKA	SADAM
			SAKIA
MISKA		ČAIA	ČIA
			ČIA
MISKA		FURDOKO XV 00	FURDOKO XV 00
			STAR OF HANNOVER B 00
MISKA		JISKA	SEN
			ČIA, PO 435 SIDAN

Základní informace:
 Základní číslo: 2810
 Základní jméno: Mistrál
 Datum narození: 10.3.1996
 Barva: Isab.
 Genotyp: AA ee NCr
 Základní rozměry: 174 / 163 / 189 / 21,3
 Zapsání v PK: KK, ČT
 Podíl původních genů kinských: 21,9 %
 Sportovní výkonnost potomstva: D : L ; S : S**
 Chovatel: Knejzl Josef, Předměstí n. Labem 503 02
 Majitel: Radovský Josef ml., Radovesnice 281 28

Jazyky
 [Flags]

Poslední fotografie
 Potomci po 918 Alois

Kontakt
 Svaz chovatelů koní Kinských
 Hradčtka u Sadské 126
 Sadská 289 12
 č.ú. : 35-61442102070100
 schik@equus-kinsky.cz

Hřebci
 Jakým hřebcem letos připouštíte?
 Mistrál 17%
 Dubel 2%

Zdroj: Svaz chovatelů koní Kinských (2014)

6.1.4 Svaz chovatelů moravského teplokrevníka

Sdílené informace jsou velice podobné systému informací svazu českého teplokrevníka. Je uvedeno jméno hřebce, datum narození, plemeno barva a popis, dále rok zařazení do chovu a rok konání výkonnostních zkoušek, následují body za exteriér a míry. U většiny hřebců je přiložena fotografie. Je uveden majitel a chovatel, chybí však informace o místě, kde daný hřelec stojí. Zveřejněny jsou informace o potomstvu – o hřebcích a klisnách zařazených do chovu moravského teplokrevníka a o ostatním potomstvu. Pouze u některých je uvedena výkonnost vlastní a výkonnost potomstva. Podobně jako u koní Kinských je zmíněno procento původních genů a navíc ještě počet generací pro výpočet procenta původních genů.

Obr. č. 4 Gidran III

The screenshot shows a web interface for a horse breeding database. On the left is a navigation menu for 'CHOV MT' with options like 'Plemeno', 'Klisky', 'Plemenní hřebci', 'Galerie koní', 'Chov', 'Chovatelé MT', 'Plemenná kniha on-line', 'Chovatelské dokumenty', 'Rozbory populace MT', 'Mezinárodní spolupráce', and 'Formuláře'. Below the menu is a search bar with 'vyhledávání' and a 'hledat' button, and a 'plemenná kniha ON-LINE' banner. A photo of a horse is visible under a 'KALENDÁŘ AKCÍ' section. The main content area is titled 'Gidran III MT' and contains the following information:

Gidran III MT

Evidenční číslo: 1693
Základní jméno: Gidran XVII-7/Jezevan
Kmenové jméno: Gidran III MT
Narozen: 8.červen 2004
Pohlaví: hřebec
Plemeno: furioso
Barva: Hd.
Popis:
Plemenná kniha: PK moravského teplokrevníka
Datum zařazení: 4.leden 2011
Rok vyřazení:
Důvod vyřazení:
V chovu: Ano
%PG: 85.93
C pro PG: 8

Výkonnostní zkoušky: 2007
Body: 7.9
KVP: 177 cm
KVH: 171 cm
OHR: 197 cm
Ohol: 23.5 cm
Hmotnost: -
Sportovní výkonnost:

MAJITEL
Chovatel: Magdi Slavomir Dr.,SHR
Chorvátsky Grob
90025,SVK
Majitel: MBL s.r.o.
90025 Chov.Grob
SVK

POTOMSTVO
Hřebci v chovu:
Klisky v chovu:
Ostatní potomci:
Potomci v PK MT: 81/152 Gidran III MT-1/Amélie (2012)

Zdroj: Svaz chovatelů moravského teplokrevníka (2014)

6.1.5 Svaz chovatelů českého trakéna

Ministerstvo zemědělství České republiky rozhodlo o uznání chovatelského sdružení pro plemeno koní český trakén - Svaz chovatelů českého trakéna v roce 2012. Systém informací pro chovatele je tedy v porovnání s předchozími chovatelskými svazy nejméně propracovaný. Plemenná kniha on-line zatím není aktivní. K dispozici je tabulka v programu Excel, která uvádí seznam všech koní vedených v plemenné knize. U všech koní jsou uvedeny tyto informace – jméno koně, plemeno, datum narození, rok zařazení do chovu, pohlaví, počet generací pro výpočet původních genů, body za exteriér, jméno otce a matky, chovatel a majitel. Plemeníci jsou uvedeni dle roku působení. Hřebec je stručně představen, následuje tabulka s původem, plemeno, barva, datum narození a chovatel. Přiložena je fotografie hřebce.

Obr. č. 5 Quintar

Quintar

Quintar je mohutný trakénský hřebec s výraznou mechanikou pohybu, skokovými schopnostmi a vynikajícím charakterem.

Otec Quintar absolvoval nejtěžší parkury na mezinárodní úrovni od 8mi do 17 let a do chovu odešel zcela zdrav. V roce 2002 se stal nejlepším českým skokanem na GP CSJO Poděbrady. Jeho otcem je 14 ti násobný národní šampion plemeník Quoniam III., děd Quoniam II byl nejlepším československým poválečným plemeníkem a do chovu dal 29 synů!

Quintarova matka dlezná kirovská 637 Orbita je dcerou vynikajícího ruského Almanacha a je zároveň i matkou GP skokanky Thalie (Kameol).

Quintarova matka Stella je dcerou premiováného hřebce Saint Tropez, syna vítěze německého kóringu Tolstois. Tolstois je synem legendy trak. chovu Kostolanyho (děd hřebce století Totilase). Původ na straně matky pak oživují angloarabský Cacir a pinokrevný Bandlerero.

QUINTAR zvítězil jako 4 letý ve všech základních kolech MŠMK a 1. místo obsadil i v náročném Zkolovém finále

Kontakt: Hřebčín Amona - 777 269 849
 Vít Holý
vit.holy@email.cz

Rodokmen

	Quintar	Quoniam II	Quoniam
		A.	Portius-Ostia
	Orbita	Venesuela	Singapur
			Vostucha
	Saint Tropez	Almanach I	Adhmad
		Opera	Huptaja
	Stella	Tolstois	Ovstis
			Pia
		Schwarzach	Koalider
			Togant III
Cara	Cacir	Hestiboe	
	Bellis	Schwabsternsee	
Quintar		Cacir	Reana
170, 180, 202, 22 0		Bandlerero	Storia

Zdroj: Svaz chovatelů českého trakéna (2014)

Tabulka číslo 1 uvádí souhrn informací o plemenných hřebcích dostupných u jednotlivých chovatelských svazů. Zjištěné informace jsou více či méně podobné a jedná se zejména o informace obecné. Podstatné je, že žádný svaz neuvádí a nezveřejňuje výsledky genetického hodnocení. Svazy neprovádějí genetické hodnocení a tudíž ani nezveřejňují výsledky genetického hodnocení. Chovatel tedy nemá k dispozici velmi důležitou informaci a to které vlastnosti hřebec přenáší na své potomstvo a které nikoliv. Chovatel se proto musí rozhodovat na základě vlastností a případně výkonnosti plemenného hřebce a doufat, že požadované vlastnosti budou na potomstvo přeneseny.

Pouze u svazu chovatelů českého teplokrevníka nalezneme odhad plemenné hodnoty. I když se provádí pravidelný odhad plemenné hodnoty hřebců českého teplokrevníka na základě sportovních výsledků, jsou tyto výsledky uvedeny pouze v tabulce pod odkazem na stránkách SCHČT, nikoliv v katalogu hřebců. Bylo by přínosné, aby relativní plemenná hodnota jednotlivých hřebců byla uvedena právě v katalogu hřebců nebo v plemenné knize on-line.

Tabulka č. 1 Souhrn informací o plemenném hřebci u jednotlivých svazů v ČR

SWAZ	ČT	CS	MT	KK	ČTR
JMÉNO	ano	ano	ano	ano	ano
PŮVOD	ano	ano	ano	ano	ano
FOTOGRAFIE	ano	ano	někteří	ano	někteří
DATUM NAROZENÍ	ano	ano	ano	ano	ano
TĚLESNÉ ROZMĚRY	ano	ano	ano	ano	ano
BARVA	ano	ano	ano	ano	ano
PLEMENO	ano	ano	ano	ano	ano
CHOVATEL A MAJITEL	ano	ano	ano	ano	ano
ROK KONÁNÍ VÝKONNOST. ZKOUŠEK	ano	ne	ano	ne	ne
ZAŘAZENÍ DO CHOVU	ano	ne	ano	ne	ano
BODY ZA EXTERIÉR	ano	někteří	ano	ano	ano
BODY ZA VÝKONNOST	ano	někteří	ne	ano	ne
VLASTNÍ SPORT. VÝKONNOST	ano	ano	někteří	ano	ne
SPORT. VÝKONNOST POTOMSTVA	někteří	někteří	někteří	ano	ne
ODHAD PLEMENNÉ HODNOTY	ano	ne	ne	ne	ne
PŘIPOUŠTĚCÍ STANICE	ano	ano	ne	ano	ne
PŘIPOUŠTĚCÍ POPLATEK	někteří	ne	ne	ano	ne
GENOTYP	ne	ne	ano	ano	ne
PODÍL PŮVODNÍCH GENŮ	ne	ne	ano	ano	ano
POTOMSTVO V CHOVU	někteří	někteří	ano	někteří	ne
DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE	ne	ne	ne	ano	ano

6.2 Přehled informačních systémů evropských chovatelských svazů

Pro srovnání s českými svazy chovatelů teplokrevných koní jsme vytvořili přehled informací, které poskytují evropské svazy chovatelů teplokrevných koní. Byly vybrány tyto svazy: Hannoverský chovatelský svaz, Holštýnský chovatelský svaz, Oldenburský chovatelský svaz a Svaz chovatelů královského holandského jezdeckého koně.

6.2.1 Hannoverský chovatelský svaz

U každého hřebce jsou uvedeny obecné informace, jakými jsou barva, plemeno, chovatel, datum narození, připouštěcí stanice, druh inseminace a je přiložena fotografie. Následují informace o absolvování 70 denního testu, datum konání zkoušek a drezurní a skokový index, dále umístění v drezuře a ve skoku, celkové umístění a celkový výkonnostní index. U hřebců, kteří již mají potomstvo, jsou uvedeny informace o celkovém počtu potomků v chovu, o počtu registrovaných klisen a prémiovaných klisen. Další informací jsou výsledky aukce ve Verdenu – tyto jsou rozděleny na sekce hříbat, jezdeckých koní, elitních jezdeckých koní a chovných klisen. Následně je zveřejněn počet plemenných hřebců působících v hannoverském chovu. Dále jsou zveřejněny tabulky plemenných hodnot – index pro jezditelnost a index hodnotící končetiny, plemenné hodnoty klisen při zkouškách výkonnosti – index pro drezuru a skoky.

Hannoverský svaz geneticky vyhodnocuje znaky stavby těla a skokové a drezurní vlastnosti. Pro vyhodnocení skokových a drezurních vlastností se používají data z výkonnostních testů klisen, staničního testu hřebců, z jezdeckých závodů pro mladé koně a z jezdeckých závodů. Pro vyhodnocení znaků stavby těla využívají data ze zápisu klisen do plemenné knihy, výkonnostního testu klisen a data z předselekcí pro aukce. Vypočtené plemenné hodnoty znaků stavby těla zveřejňuje svaz formou brožury „Hannoveraner Jahrbuch Hengste“ a jsou v ní zahrnuti hřebci, kteří mají alespoň 10 otestovaných potomků. Plemenné hodnoty výkonnostních znaků zveřejňuje rovněž pomocí brožury „Jahrbuch Zucht FN“, kde jsou zahrnuti hřebci s alespoň 5 otestovanými potomky. (Pejosová a kol, 2013)

Obr. č. 6 Contendro I

Contendro I Schwarzbraun Holst DE 321210149897 Neue Suche zurück

Züchter: Birchler, Manfred CH 8865 Bilen, **Geburtsdatum:** 11.03.1997
URL: <http://www.gestuet-famos.de>
 Privathengst

Deckstelle / Standort: Gestüt Famos GmbH
 Legenhausen 10
 38857 Syke-Wachendorf
 Mobiltelefon (privat): 017610102071(Greie)
 E-Mail: info@gestuet-famos.de
 Telefon (privat): 04240-932050
 Fax (privat): 04240-932057
 E-Mail: christa.wichmann@back-welt.de
 Mobiltelefon (privat): 0151 52 50 32 49 (Holmut Klein)

Art des Einsatzes: Frischpermia, Tiefgefriersperma

Programme: Hannoveraner Springpferdezucht

Bild

Bild in Originalgröße anzeigen

Pedigree

DE 321210023884 Dunkelbraun Contender Holst	DE 321210610574 Dunkelbraun Calypso II Holst	DE 321210398168 Dunkelbraun Cor de la Bryere SF
	DE 321210033770 Braun Gofine Holst	DE 321210292103 Braun Tabelle Holst
	DE 321210264782 Braun Reichsgraf Holst	DE 321210389565 Braun Ramire Holst
	DE 321210089487 Braun Bravo SI.Pr.-St. Holst	DE 321210387303 Braun Cita Holst
	DE 321210067377 Schwarzbraun Ofarm Holst	DE 321210403670 Dunkelbraun Rinaldo Holst
		DE 321210020277 Braun Ophelia Holst
		DE 321210506673 Dunkelbraun Rasputin Holst
		DE 321210644271 Schimmel Holle Holst

Prüfungsübersicht

Zuchtrichtung	Prüfungsart	Gesamt	Platz	Teilo.	Prüf.-Datum	Ort
Zuchtrichtung Reiten - Station - Reitpferd - 100 Tage	Teilwertung	144,700	Platz	1	08.11.2000	Adelheidsdorf
Dress.		131,09		4		
Spring.		147,29		1		

Nachkommenleistung Zucht **Verdener Auktionspferde** **gekörte Söhne**

Für Hannover registrierte Nachkommen anzahlreiche Titelkassen	1832 467	Fehlen in Fohlenauktionen Zachferke in Biberkitten	93 68	vom hannoveraner Verband gekörte Söhne Körter der hannoveraner Verbande 1. Jahreshälfte	28 18
--	-------------	---	----------	--	----------

Zdroj: Hannoveraner verband (2014)

6.2.2 Holštýnský chovatelský svaz

Každý hřebec je představen fotografií a videem. Je uveden jeho majitel a chovatel, následují informace o datu narození, linii a výšce. Další informací je místo připouštěcí stanice, výše připouštěcího poplatku a druh inseminace. Následuje uvedení data a místa konání výkonnostního testu, výkonnostní index, umístění v drezuře a skoku, drezurní a skokový index. Dále je uvedena tabulka s původem hřebce. U vybraných hřebců je poznámka o možnosti připuštění pouze holštýnských plemenných klisen. Následuje popis a představení hřebce, jsou zde zmíněny jeho sportovní úspěchy a uvedeny zděděné předpoklady pro potomstvo. Zveřejněna jsou i jména úspěšných potomků a zmíněny jsou jejich sportovní výsledky. Následují fotografie potomků.

Holštýnský svaz vyhodnocuje znaky stavby těla z dat při zápisu klisen do plemenné knihy. Dále vyhodnocuje výkonnost klisen z výkonnostního testu klisen. Plemenné hodnoty znaků stavby těla jsou publikovány u hřebců, kteří mají alespoň 10 dcer v plemenné knize. Tyto plemenné hodnoty jsou zveřejněny na internetu agrární komory a v různých časopisech, např. Zuchtwerte Hengste (Plemenné hodnoty hřebců). Plemenné hodnoty pro znak výkonnost klisen jsou publikovány u hřebců. Kteří mají alespoň 5 testovaných dcer ve výkonnostním testu

klisen. Na konci každého roku je majiteli hřebce udělen certifikát, kde jsou vypočtené plemenné hodnoty jeho koní uvedeny (**Pejosová a kol, 2013**).

Obr. č. 7 Corrado I

Corrado I v. Cor de la Bryère - Capitol

Unique Equine Life Number: DE321210046185
 Breeder: Eduard Struve, Satrup
 Breeder: Eduard Struve, Satrup
 horse performance tests: Medingen 1988, 3/73, 130,87 (Dr. 124,67, Spr. 137,72)
 Breeding Value Index: 2012: Spr. 147 (98%); Dr. 86 (97%)
 Born: 1985
 Stem: 6879
 Size: 173 cm
 Stud fee: 500,- euros + VAT plus 750,- euros + VAT if the mare is in foal on 15.09.2013 + 750,- euros + VAT foal fee
 Insemination: see SPECIAL TERMS and REGULATIONS

Pedigree

	Foxlight xx	Foishunter xx
	Choula xx	
Rantzau xx	Rancune xx	Cavaliere d'Arpino xx
	Rockella xx	
Cor de la Bryère		Furioso xx

Zdroj: Holsteiner verband (2014)

6.2.3 Oldenburský chovatelský svaz

Oproti předchozím chovatelským svazům jsou zde uvedené informace strohé. Hřebec je představen bez fotografie, je uvedeno jeho datum narození, plemeno barva a druh inseminace, následuje chovatel a připouštěcí stanice. Dále je uvedena tabulka s původem. Zmíněni jsou i další hřebci, kteří jsou na stanici k dispozici.

Svaz geneticky vyhodnocuje skokové a drezurní vlastnosti. Pro vyhodnocení se používají data z výkonnostních testů klisen, staničního testu hřebců, z jezdeckých závodů pro mladé koně a z jezdeckých závodů. Uveřejněny jsou výsledky hřebců se spolehlivostí plemenné hodnoty vyšší než 75% a mají-li minimálně 5 potomků s vlastní výkonností v drezuře nebo parkurovém skákání. (**Pejosová a kol, 2013**)

Obr. č. 8 Cascall

ONLINE STALLION DIRECTORY 2013

← back | Search

Cascall DE 433330132105

Breeding information:
Approved for: OL = OS
Date of birth: 2005
Breed: Oldenburger
Colour: Brown
Insemination: TG

Breeding station:
Name/Company: Sosath, Gerd
Manager, first name + name: Gerd Sosath
Address: Depenleher Str. 5
Place: 27809 Lemwerder
State: Niedersachsen
Nation: Deutschland
Telephone (diemlich): 0049 (0) 421-675963
Fax (diemlich): 0049 (0) 421-678964
Mobiltelefon (diemlich): 0049 (0) 171-7288989
E-Mail: post@sosath.com
Internet: www.sosath.com

Pedigree:

Catoki	Cambridge	Caletto I
	Bella	Higunde
		Silverstar
		Vordala
	Landor S	Landadel
Fabra		Fantida 2
	Falon	Contender
		Fara

All stallions of this station:

Ampere (HLD)	Antango	Astix
Cador	Cascall	Casino Berlin
Casino I	Casius	Cocle
Codensky G	Comelius	Detroit
Franziskus	Kardinal	Landor S
Levisom	Livestream	Lord Argentimus
Lordanos	Ludwigs As	Quadam
Quadroneur	Quasi I	Quality

FURTHER INFORMATION
Stallion Directory
Online Stallion Directory 2013
Licensing
Stallion Performance Test

EVENTS
January 2014

Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

20.01.2014 Pre selections to saddle licensing
01.02.2014 Stallion Show Gestet Sprehe
02.02.2014 Stallion Show Paul Schockemöhle
08.02.2014 Stallion Show Gerd Sosath
09.02.2014 Stallion Show Paul Schockemöhle

ALSO VISIT...

Facebook YouTube
PferdeMarkt Verlag Lind & Agentur
PferdeMarkt Mediadaten
OnlineShop Ticket-Shop

Zdroj: Oldenburger pferde (2014)

6.2.4 Svaz chovatelů holandského královského jezdeckého koně - KWPN

Systém informací chovatelského svazu KWPN považujeme za nejobsáhlejší a nejpracovanější. U každého hřebce nalezneme jeho fotografii, datum narození, barvu, tělesné rozměry a tabulka s původem. Dále je uveden chovatel a majitel hřebce. Po pravé straně je sloupec s odkazem na informace o zkušebním protokolu, udělených známkách (např. chody, chování ve stáji), registr potomků, rentgeny, potomstvo, plemenná hodnota, sportovní index – rozdělený na skoky a drezuru, potomstvo v chovu, vnuci a vnučky v chovu, status a ostatní informace.

KWPN vyhodnocuje znaky stavby těla, skokové a drezurní vlastnosti. Pro toto vyhodnocení používají data ze zápisu do plemenné knihy, jednodenního polního testu, staničních výkonnostních testů a jezdeckých závodů (berou v úvahu pouze nejvyšší dosaženou úroveň). KWPN zveřejňuje vypočtené plemenné hodnoty na internetu nebo poskytuje chovatelům brožury. U skokových a drezurních vlastností se zveřejňují vypočtené plemenné hodnoty hřebců se spolehlivostí větší nebo rovnou 30%. U znaků stavby těla se zveřejňují pouze plemenné hodnoty otců se spolehlivostí větší nebo rovnou 50%. (Pejosová a kol, 2013)

Obr. č. 9 Great Pleasure

Name: GREAT PLEASURE Rijpaardtype

General		
Birthdate 1-jan-1992 Studbook 92.196 Stb (ex Kennard Old) Color bay Height 172	Cannon 22.5 Name breeder , W. v/d place breeder Lageweg, Beers (Frl) Breeding family stam 474 a Owner -	

Foal		
GRANNUS 33.04494.72 Stb	GRAPHIT 31.04122.64 Ldb Hann	GRANDE 31.04032.58 Hann FRUTANA 31.62943.58 Hann SPS
	ODESSA 31.71416.67 Hann SPS	OZEAN 31.03923.52 Hann GITTA 31.65528.61 Hann SPS
ZANCARA 81.2007 Stb Keur Pref Prest	NIMMERDOR 147 Stb Pref	FARN 1467 NWP Pref RAMONAA 187 Bv 1963 NWP Ster
	SHORAYA 22342 Stb Keur Pref Prest	LADYKILLER XX 21.03847.61 Holst ETOILE H 21.04425.68 Holst

General information

Test report

Test figures

Breed registration

X-ray's

Offspring

Conformation/Trait

Sportindex

Approved children

Approved grandchildren

Status

Other information

[New Search](#)

Zdroj: Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland (2009)

6.2.5 Svaz chovatelů Selle Français

Katalog hřebců on line je k dispozici pouze jako jmenný seznam hřebců, kde je uvedeno datum narození, jméno hřebce, jméno otce a matky a jméno otce matky. Na stránkách je k nahlédnutí online Katalog mladých hřebců od tříletých po osmileté. Ti jsou mimo věku ještě rozděleni na sledované, nadějně a velmi nadějně. Zde je uvedeno jméno hřebce, plemeno, datum narození, u některých jejich výška, jméno majitele a chovatele. Dílčí známky za exteriér a známky za výkonnost, výsledek rentgenu. Následuje tabulka s původem a tabulka mateřské linie do 5. generace.

Svaz francouzského jezdeckého koně vyhodnocuje skokové a drezurní vlastnosti a military. Pro vyhodnocení používají pouze data z jezdeckých závodů. Informace se k chovatelům dostávají prostřednictvím vydávaného seznamu plemenných hřebců, který se doručuje všem chovatelům, a je tudíž užitečnou informací o chovu francouzského jezdeckého koně. (Pejosová a kol, 2013)

Obr. č. 10 Rocco Socco, Roméo de Villaret

The screenshot displays two horse profiles on the Calaméo website. The left profile is for Rocco Socco SF, a bay horse born in 2005, standing 1.73 m tall. The right profile is for Roméo de Villaret SF, a grey horse born in 2005, also standing 1.73 m tall. Both horses are labeled as 'LABEL ESPOIR' and were entered into harness in 2013. The profiles include detailed tables for 'EXPERTISE JUGES SF MODELE', 'EXPERTISE JUGES SF OBSTACLE', and 'EXPERTISE GÉNÉTIQUE LIGNÉE MATERNELLE'. The genetic table for Roméo de Villaret SF shows a total points score of 17,13 out of a possible 20, with a 'Ligère pour-sang' (light blood) status.

Zdroj: Association Nationale du Selle Français (2014)

Tabulka č. 2 je souhrnem informací o plemenném hřebci v jednotlivých evropských chovatelských svazech. Poměrně obsáhlé informace o hřebci se dozvíme u Svazu chovatelů hannoverských koní a u Svazu chovatelů holštýnských koní. Nejobsáhlejší a nejpodrobnější informaci o plemenném hřebci poskytuje svaz chovatelů holandského teplokrevníka. Chovatel má tedy k dispozici veškeré informace o plemenném hřebci. Mimo jiné svaz poskytuje podrobný katalog s informacemi o plemenné hodnotě hřebce a chovatelské statistiky.

Tabulka č. 2 Souhrn informací o plemenném hřebci u jednotlivých svazů v Evropě

SWAZ	HANN	HOLST	OLD	KWPN	SF
JMÉNO	ano	ano	ano	ano	ano
PŮVOD	ano	ano	ano	ano	ano
FOTOGRAFIE	ano	ano	ne	ano	ano
DATUM NAROZENÍ	ano	ano	ano	ano	ano
TĚLESNÉ ROZMĚRY	ne	ano	ne	ano	někteří
BARVA	ano	ne	ano	ano	ano
PLEMENO	ano	ano	ano	ano	ano
CHOVATEL A MAJITEL	ano	ano	ano	ano	ano
ROK KONÁNÍ VÝKONNOST. TESTU	ano	ano	ne	ano	ne
ZKUŠEBÍ PROTOKOL	ano	ne	ne	ano	ne
EXTERIÉROVÝ INDEX	ano	ano	ne	ano	ano
VÝKONNOSTNÍ INDEX	ano	ano	ne	ano	ano
RENTGENY	ne	ne	ne	ano	ano
VLASTNÍ SPORT. VÝKONNOST	ano	ano	ne	ano	ano
SPORT. VÝKONNOST POTOMSTVA	ano	ano	ne	ano	ne
ODHAD PLEMENNÉ HODNOTY	ano	ano	ano	ano	ano
DRUH INSEMINACE	ano	ano	ano	ano	ne
PŘIPOUŠTĚCÍ POPLATEK	ne	ano	ne	ano	ne
PODÍL PŮVODNÍCH GENŮ	ne	ne	ne	ne	ano
POTOMSTVO V CHOVU	ano	ano	ne	ano	ne
DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE	ano	ano	ne	ano	ne

6.3 Plemenná hodnota a význam odhadu plemenné hodnoty pro chov koní v České Republice

Příbyl (1997) uvádí, že využitelnost metod odhadu plemenné hodnoty závisí zejména na rozsahu populace, četnosti potomstva testovaných plemenů a počtech vrstevníků v populaci.

Hajič a kol. (1995) zdůrazňuje, že pro selekci má rozhodující význam co nejpřesnější odhad plemenné hodnoty zvířete.

Misař a Jiskrová (2001) pojmem plemenná hodnota chápou jako odhad genetického založení jedince pro odchylku jeho výkonnosti od průměru vrstevníků. V současné době při momentální úrovni poznání nelze zjistit přesné genetické založení pro výkonnost koně. Je možné pouze zjistit rozdíly ve výkonnosti způsobené genetickým založením.

Podle **Maršálka (2008)** je obecně uznávanou metodou pro odhad plemenné hodnoty metoda BLUP-Animal model. Předpokladem jejího využití je zpracování záznamů o výsledcích hodnocení zevnějšku a výkonnosti všech dosažitelných příbuzných posuzovaného jedince a očištění těchto údajů od vlivů chovatelského prostředí jedince.

Proto základem šlechtění je odhad plemenné hodnoty zvířat a jeho aplikace v procesu šlechtění. (**Příbyl, 1997**)

Müller (2014) se domnívá, že v chovatelsky vyspělých zemích jako je Holandsko, Německo nebo Francie chovatelé s takovýmto hodnocením plemenů pracují a tato informace je pro ně v jejich šlechtitelské práci poměrně důležitá. U nás se toto hodnocení těší poněkud menší pozornosti, především zřejmě proto, že stanovení odhadu plemenné hodnoty plemenů v ČR je záležitostí poslední doby.

V České republice neexistuje vyhodnocení koní podle předpovědi plemenné hodnoty. Stávající způsoby hodnocení (výkonnostní zkoušky, popis zevnějšku) jsou v podstatě pouze sběrem podkladů, na který by vlastní vyhodnocení mělo teprve navazovat. Současné způsoby výběrů jedinců do plemenitby pouze na základě přímo na zvířeti zjištěných hrubých hodnot jsou zatíženy velkou chybou a nevedou k průběžnému zušlechťování. Hodnocení by jednoznačně mělo být postaveno na plemenných hodnotách u všech vlastností. Plemenné hodnoty pro jednotlivé znaky je nutno pravidelně přepočítávat, protože s nárůstem počtu narozených potomků dojde k jejímu upřesnění. Přehledné zveřejňování výsledků celostátních předpovědí plemenných hodnot koní vytváří základní předpoklad pro to, aby ti

nejlepší plemeníci byli nejvíce využíváni. U pozitivně prověřených plemeníků bude snaha chovatelů o jejich intenzivnější využití, které bude mít za následek větší počet narozených hříbat po jednom plemeníkovi a jeho přesnější prověření. **(Pejosová, Vostrý, 2014)**

Odhad plemenné hodnoty je důležitým pomocníkem při selekci hřebců plemeníků, z nichž značná část připustí minimum klisen (téměř polovina hřebců připustila méně než 5 klisen), a přesto v plemenitbě zůstávají. Odhad plemenné hodnoty významně napomůže k jejich objektivnímu zhodnocení, k využití kvalitních a vyřazení nekvalitních plemeníků. Pro praktické využití odhadu plemenné hodnoty jednotlivých hřebců je velmi důležité spolehlivost výsledku, a rovněž jakou věrohodnost budou mít v očích chovatelské veřejnosti. Je proto nutné se maximálně snažit dosáhnout v daných podmínkách co nejvyšší přesnosti a spolehlivosti výsledných hodnot. To předpokládá především úpravu podmínek a organizace testace mladých koní, potomků našich plemeníků. Důležité je, aby se setkávali s co největším počtem svých vrstevníků, koní stejného stáří. **(Müller, 2014)**

6.4 Výkonnost a výkonnostní testy

Výkonnost je výsledek dosažený při vysokém pracovním úsilí, aniž by však docházelo k poškození organismu. Tento pojem je nutno odlišit od maximální výkonnosti, což je schopnost jedince dosáhnout při mobilizaci tělesných energetických rezerv největší výkon za časovou jednotku. Tento výkon se však u koní nepožaduje, proto ho nelze požadovat ani u mladých koní při výkonnostních zkouškách. **(Dušek a kol., 2001)**

Podle **Misaře a Jiskrové (2001)** je výkonnost koně je výsledkem jeho genetického základu a vlivu prostředí v období vývoje mladého koně, výcviku a tréninku. Komplex faktorů ovlivňujících výkonnost koně zahrnuje exogenní faktory (vlivy prostředí) a endogenní faktory (genetika, tělesná stavba, konstituce, temperament, charakter).

Misař a Jiskrová (2001) popisují výkonnostní zkoušky jako prostředek k prověřování výkonnosti a zachování, případně stupňování její úrovně. **Dušek a kol. (2001)** uvádí, že se jimi prověřuje výkonnostní způsobilost koní k chovu a k tomuto záměru jsou přizpůsobeny sledované vlastnosti a výkonnost úměrná věku koní.

V tabulce č. 3 a 4 je znázorněn souhrn výkonnostních testů pro hřebce a klisny a jsou zde porovnány evropské chovatelské svazy se svazem chovatelů českého teplokrevníka. Testační systémy slouží jednotlivým chovatelským svazům pro genetické hodnocení výkonnostních vlastností.

Chovatelské svazy využívají především 3 typů testů:

1. staniční test
2. polní test
3. výsledky sportovních soutěží

Staničnímu testu jsou podrobeni mladí koně (3 až 4 letí) a jsou testováni za stejných podmínek. Testovací období závisí na chovatelské organizaci a pohlaví koně. V Německu a Holandsku jsou hřebci testováni v 70 – 100 denních testech, zatímco staniční zkoušky pro klisny nemají trvat déle než 4 týdny. V České republice je to 70 denní test pro hřebce a u klisen se neprovádí.

Jednodenní polní testy se používají k testování mladých hřebců (např. ve Francii, Belgii) nebo mladých klisen. Polní test počítá s možností opakování. Velkou výhodou polního testu je relativně velká testovací kapacita, nicméně v porovnání se staničními testy mají výsledky obvykle nižší přesnost z důvodu kratší testační doby.

Tabulka č. 3 Výkonnostní testy hřebců

PLEMENO	STANIČNÍ TEST						POLNÍ TEST					
	ano/ne	průměrný věk koní (roky)	délka trvání testu (dny)	průměrný počet koní v testu za rok	počet míst konání testu	disciplína	ano/ne	průměrný věk koní (roky)	délka trvání testu (dny)	průměrný počet koní v testu za rok	počet míst konání testu	disciplína
KWPN	ano	3 až 5	70	60	1	P, D	ne
Selle Français	ne	ano	2 až 3	1 až 2	500	7	P, D
Hannoverský kůň	ano	3 až 5	70 - 100, 11 měsíců	70	11	P, D	ne
Holštýnský kůň	ano	3 až 4	30 - 70	18	9	P, D	ne
Oldenburský kůň	ano	3	30 - 70	50	10	P, D	ne
Český teplokrevník	ano	3	70	4.5	1	ne

Tabulka č. 4 Výkonnostní testy klisen

PLEMENO	STANIČÍ TEST						POLNÍ TEST					
	ano/ne	průměrný věk koní (roky)	délka trvání testu (dny)	průměrný počet koní v testu za rok	počet míst konání testu	disciplína	ano/ne	průměrný věk koní (roky)	délka trvání testu (dny)	průměrný počet koní v testu za rok	počet míst konání testu	disciplína
KWPN	ano	3 až 5	5 týdnů	200	2	P, D	ano	< 6	1	600	18	P, D
Selle Français	ne	ano	2 až 3	1 až 2	500 a více	7	P, D
Hannoverský kůň	ano	3	4 týdny	1000*	2	P, D	ano	3	1	1000*	35	P, D
Holštýnský kůň	ano	3 až 4	14	95	2	P, D	ano	3	1	392	8	P, D
Oldenburský kůň	ne	ano	3 až 4	1	300	1	P, D
Český teplokrevník	ne	ano	3	1	250 až 300	1

* souhrnné číslo pro oba výkonnostní testy

Zdroj tabulky č. 3 a 4: Pejosová a kol. (2013)

Použité zkratky:

P – parkur

D - drezura

6.5 Vývoj stavů teplokrevných koní chovaných v České republice

Tabulka č. 5 znázorňuje vývoj stavů teplokrevných koní chovaných v České republice. Mezi teplokrevná plemena koní chovaná v České republice s největší populací patří český teplokrevník a slovenský teplokrevník chovaný v České republice. Z tabulky je zřejmé, že mimo plemene český teplokrevník, dochází u všech teplokrevných plemen k nárůstu počtu chovaných koní a nejvýrazněji stoupá populace u moravského teplokrevníka. Příčinou toho stavu může být zařazení plemenných koní do plemenných knih slovenského nebo moravského teplokrevníka. Zajímavostí je, že jeden kůň může být zařazen do několika plemenných knih, tudíž někteří jedinci jsou započítáváni duplicitně.

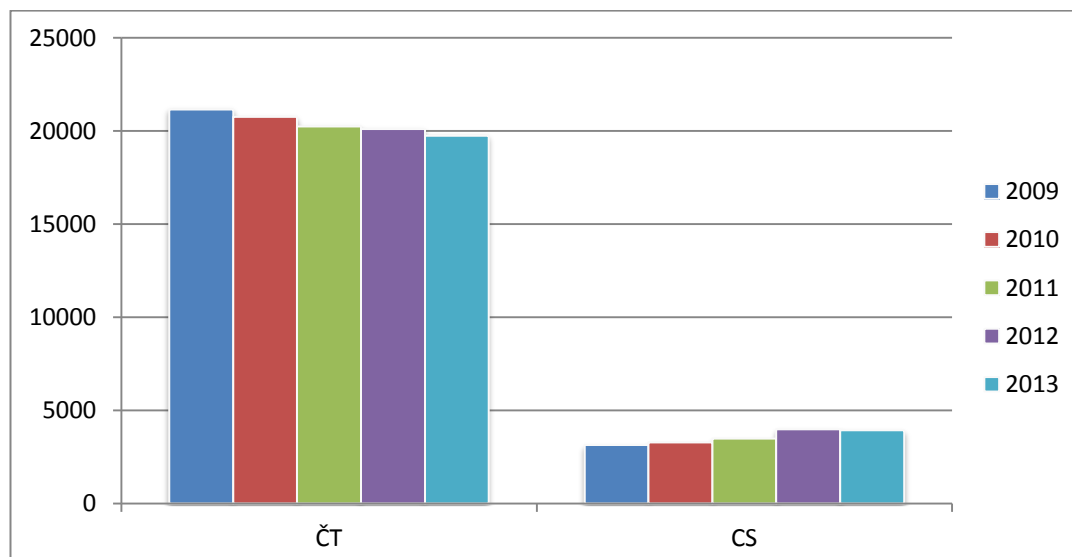
Tabulka č. 5 Vývoj stavů teplokrevných koní chovaných v ČR

	2009	2010	2011	2012	2013
ČT	21162	20750	20240	20098	19748
CS	3142	3272	3491	3984	3930
MT	228	235	298	320	362
KK	232	322	348	351	349
ČTR	74	76

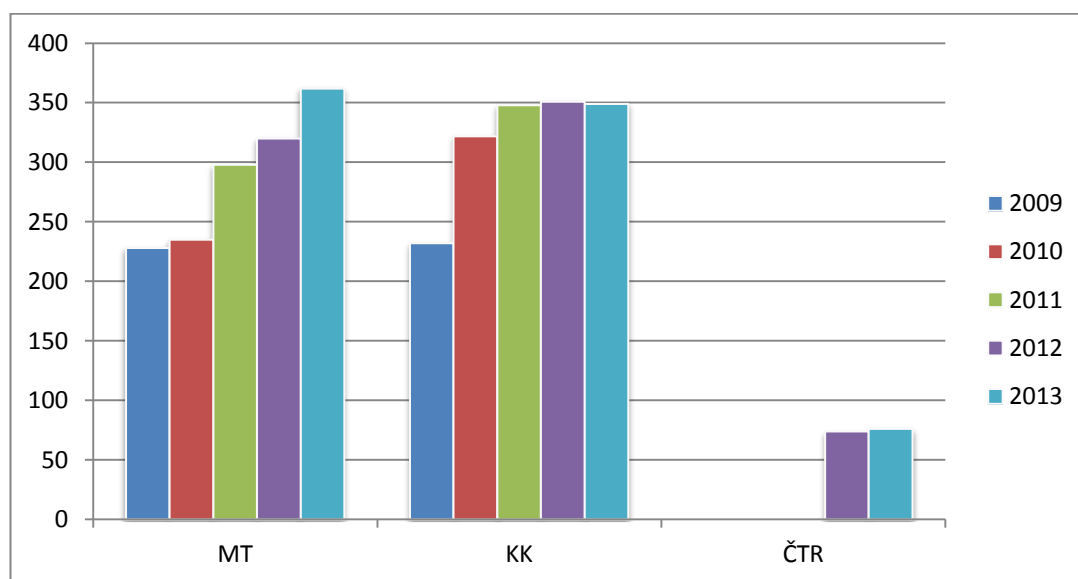
Zdroj: Ústřední evidence koní (2014)

Názorněji si stav populace chovaných koní můžeme ukázat na grafu č. 1 a grafu č. 2. Grafické znázornění bylo úmyslně rozděleno do dvou grafů z důvodu velkého rozdílu velikosti populace koní českého teplokrevníka ve srovnání s ostatními plemeny. Český trakén jako plemeno byl uznán až od roku 2012 a proto chybí údaje z roku 2009, 2010 a 2011.

Graf č. 1 Vývoj stavů plemene český teplokrevník a slovenský teplokrevník chovaný v ČR

Graf č. 2 Vývoj stavů plemene moravský teplokrevník, kůň Kinský a český trakén

O plemeni český teplokrevník a slovenský teplokrevník chovaný v České republice je také možné zjistit nejvíce informací týkajících se vývoje chovu a stavu chovaných koní. To je zřejmé z následujících tabulek č. 6 a 7.

Tabulka č. 6 Počty koní plemene český teplokrevník

Český teplokrevník					
rok	2009	2010	2011	2012	2013
celkový počet koní	21162	20750	20240	20098	19748
počet zapsaných klisen do PK	10067	9859	9959	10134	9885
počet zapsaných klisen do PK pro daný rok	528	527	580	566	494
počet zapsaných klisen	1817	1424	1254	981	*
počet narozených hříbat	993	916	732	653	438*
počet klisen po zkouškách výkonnosti	265	282	284	287	242
počet plemenných hřebců	211	193	187	178	178

* čísla s hvězdičkou nejsou dosud známa v konečné podobě

Zdroj: Svaz chovatelů českého teplokrevníka (2014)

Tabulka č. 7 Počty koní plemene slovenský teplokrevník chovaný v České republice

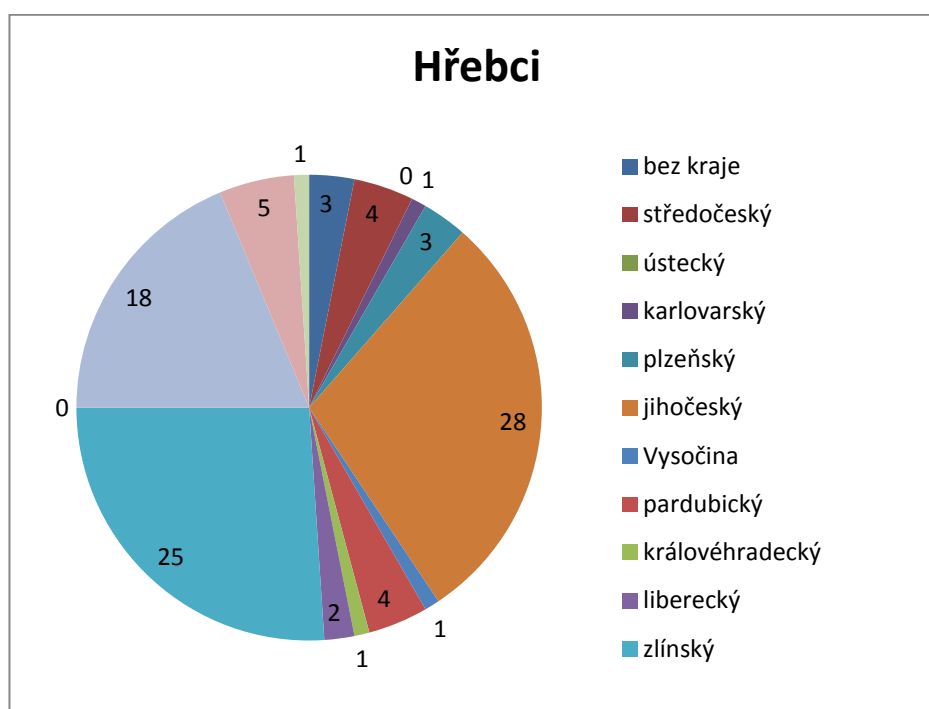
Slovenský teplokrevník					
rok	2009	2010	2011	2012	2013
celkový počet koní	3142	3272	3491	3984	3930
počet zapsaných klisen do PK	1955	2061	2195	2357	2444
počet zapsaných klisen do PK pro daný rok	*	201	219	253	281
počet zapuštěných klisen	*	*	313	364	389
počet narozených hříbat	163	127	142	164	*
počet klisen po zkouškách výkonnosti	53	28	53	39	33
počet plemenných hřebců	51	54	58	53	74

* čísla s hvězdičkou nejsou známa nebo nejsou dosud známa v konečné podobě

Zdroj: Svaz chovatelů českého teplokrevníka (2014)

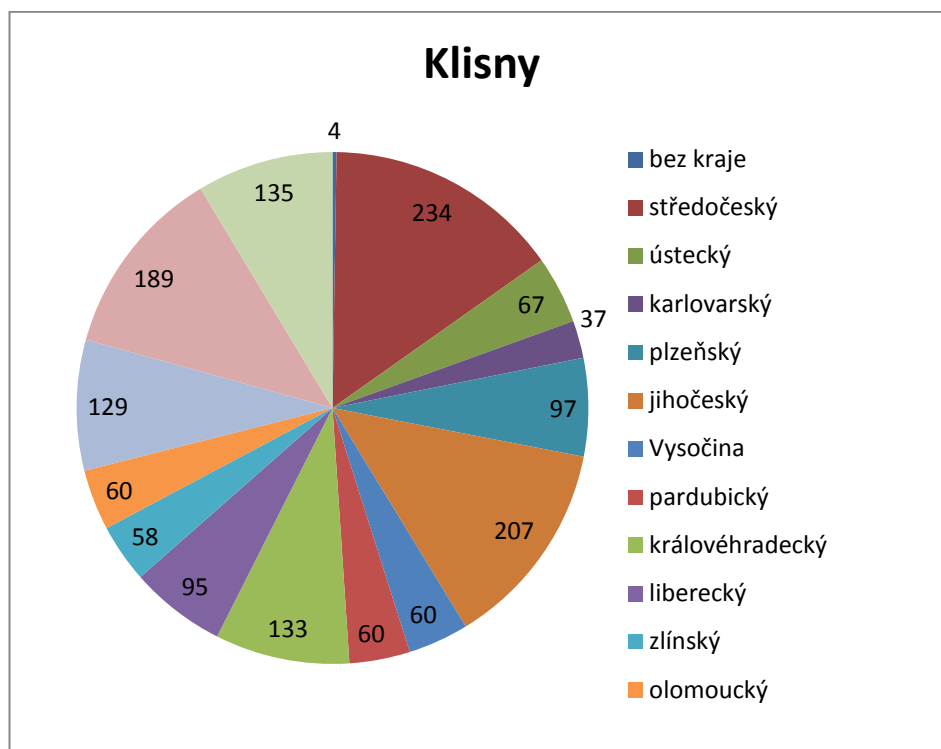
Následuje graf č. 3 a graf č. 4, ze kterého je patrný počet plemenných koní u českého teplokrevníka dle jednotlivých krajů, grafy jsou zobrazeny dle pohlaví plemenných koní – tedy hřebci a klisny. Z grafu č. 3 je zřejmé, že nejvyšší počet plemenných hřebců je soustředěno v kraji Jihočeském a Zlínském. Tento fakt je odůvodněn skutečností, že v těchto krajích se nacházejí státní hřebčince. V Jihočeském kraji hřebčinec Písek a v kraji Zlínském hřebčinec Tlumačov. Vyšší počet plemenných hřebců je dále soustředěn v kraji Moravskoslezském, kde působí Stáj Mustang s.r.o., která disponuje též vyšším počtem plemenných hřebců.

Graf č. 3 Rozmístění a počet plemenných hřebců českého teplokrevníka

V grafu č. 4 je znázorněno rozmístění plemenných klisen českého teplokrevníka. Oproti hřebcům je patrné, že klisny jsou rozmístěny celkem rovnoměrně, nevyšší počet klisen je soustředěn ve Středočeském kraji, dále v Jihočeském a Jihomoravském kraji.

Graf č. 4 Rozmístění a počet plemenných klisen českého teplokrevník

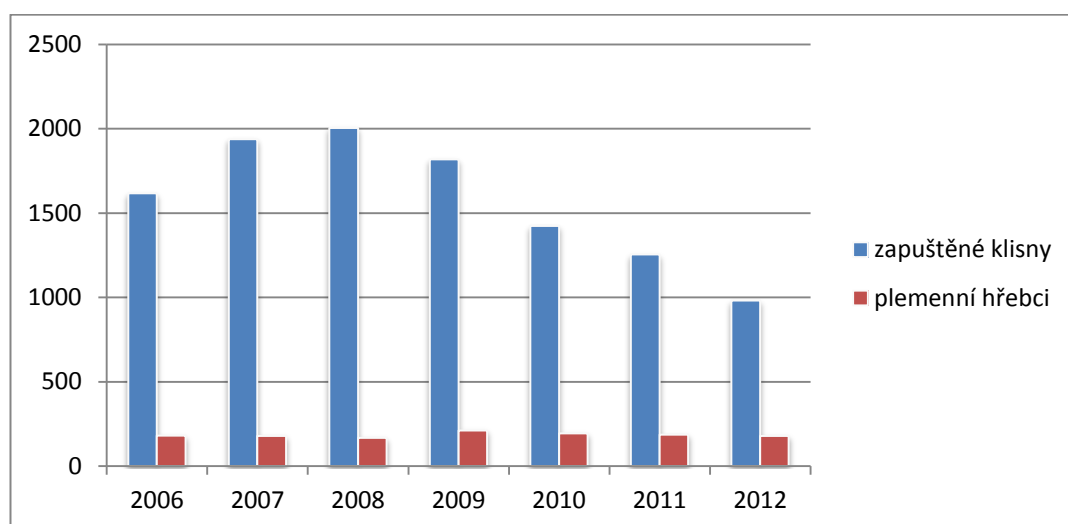

Zdroj grafu č. 3 a 4: Svaz chovatelů Českého teplokrevníka (2014)

Graf č. 5 ukazuje poměr počtu zapuštěných klisen k počtu plemenných hřebců plemene český teplokrevník. Na sloupcích grafu je znázorněno, že v roce 2009 bylo zapuštěno 1817 klisen a v roce 2012 pouze 981 klisen. To je téměř o polovinu méně. Oproti tomu počet plemenných hřebců je relativně stejný. To není z chovatelského hlediska dobré, protože nelze objektivně posoudit kvalitu hřebců právě z důvodu nízkého počtu klisen na hřebce, např. v roce 2012 je to pouhých 5 klisen na hřebce. Nejlepší situace byla v roce 2008, kdy počet na jednoho hřebce čítal 12 klisen.

Maršálek (2008) udává, že pro dostatečný odhad plemenné hodnoty je nezbytné posoudit asi 50 potomků. Průměrný počet hříbat narozených ročně po jednom hřebci je 6 – 8. Takový hřebec se dočká prověření podle kontroly dědičnosti ve věku 18 a více let, což je pro jeho široké a perspektivní využití plemenitbě prakticky bezpředmětné. Přesto jsou v chovu hřebci (často takoví, kteří byli využíváni v inseminaci), kteří mají dostatek potomků pro objektivní vyhodnocení. Publikování alespoň těchto výsledků by výrazně přispělo k pokroku šlechtitelské práce v chovu koní.

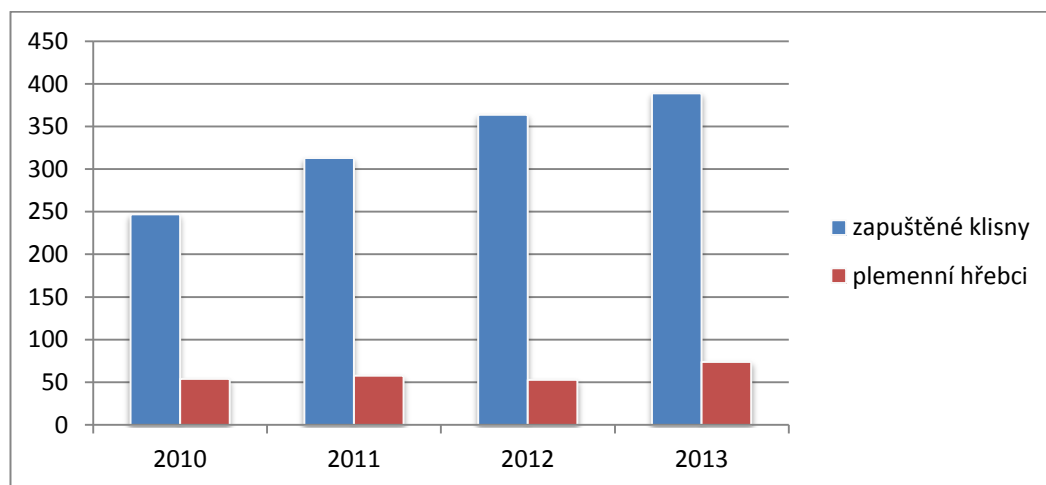
Graf č. 5 Poměr zapuštěných klisen k plemenným hřebcům plemene český teplokrevník

Zdroj: Svaz chovatelů Českého teplokrevníka (2014)

Graf č. 6 ukazuje situaci u slovenského teplokrevníka chovaného v České republice a je zřejmé, že je obdobná jako u českého teplokrevníka. Počet plemenných hřebců na klisnu se pohybuje mezi 5 a 7. Bohužel k dispozici jsme měli pouze roky 2010 - 2013.

Graf č. 6 Poměr zapuštěných klisen k plemenným hřebcům plemene slovenský teplokrevník chovaný v České republice

Zdroj: Svaz chovatelů slovenského teplokrevníka v České republice (2014)

6.6 Plemenný hřebec Great Pleasure - návrh systému informací pro chovatele teplokrevných koní

Jako modelového hřebce jsem si vybrala hřebce plemene holandský teplokrevník jménem Great Pleasure. Hřebec působil v plemenitbě v České republice formou inseminace čerstvým spermatem. Důvodem výběru tohoto hřebce byl dostatečně vysoký počet potomků, tudíž bylo možné zjistit odhad plemenné hodnoty na základě sportovních výsledků v ČR. Odhad plemenné hodnoty v Holandsku je samozřejmě známý a je k dispozici v plemenné knize KWPN.

Následuje návrh systému informací pro chovatele teplokrevných koní. Na základě tohoto návrhu by měl chovatel získat kompletní informace o plemenném hřebci. Pro co nejkomplexnější řešení návrhu jsou zde propojeny informace o hřebci, které jsou dostupné v České republice a v Holandsku.

V první řadě je třeba se o hřebci dozvědět obecné informace, jeho původ, fotografie v zootechnickém postoji by měla být samozřejmostí. Přínosné jsou doplňující informace o sportovní kariéře hřebce a jeho rodičích. Tyto zmíněné informace český chovatel k dispozici většinou má.

5068 GREAT PLEASURE

Plemeno: holandský teplokrevník

Chovatel: W. van de Lageweg

Datum narození: 1. 1. 1992

Majitel: W. van de Lageweg

Barva: Hnědák

Zapsán v PK: KWPN, Westf., ČT, CS

Míry: KVP 180; KVH 171; OH 197; Ohol 22, 7

Výkonnost vlastní: S: Grand Prix

Výkonnost potomstva: D: TT, S: T**, C: ZL, A: T

Synové v chovu: Urbino

Dcery v chovu: Ada, Agreta, Amfita, Arkáda, Atlanta, Atlanta, Bdt Love To Jump, Beatrice, Bonami, Buggy D, Calibra, Calimba B, Catrine, Centa, Chili Pepper, Chrissie, Citaria, Clagreat M.P., Clarrie, Elizabet, Galadria, Gallery, Gama, Gareta, Gejša, Gita, Gizelle, Gotika, Gotika, Grace, Granada, Grand Pin, Great Pettiniss, Great Promise, Greay Rose, Greis, Grenadina, Grevi, Gurka, Hanoj, Henrieta, History of our Love, Jamira, Katy, Kerina, Kerry, La-Di-Da, Lady Great, Lamara, Larochema, Leidy Plesur, Liana, Lotynka, May By, Megi, Mei, No Name, Orchidea, Pamela, Peggy, Penelope, Peseta, Quittance, Rachel, Tajči, Tara, Twigi, Unce, Vanesa, Wapity-T, Wendy

Obr. č. 11: plemenný hřebec Great Pleasure

Zdroj: Equinní reprodukční centrum Mětice (2014)

Rodokmen:

Grannus	Graphit	Grande
		Frutana
	Odessa	Ozean
		Gitta
Zancara	Nimmerdor	Farn
		Ramonaa
	Shoraya	Ladykiller xx
		Etole

GREAT PLEASURE je hřebec vynikajícího exteriéru i výkonnosti. Jako tříletý se stal vícešampionem Holandska, test výkonnosti absolvoval s výborným výsledkem v Německu (Münster Handorf 1996). Velmi vysoké ohodnocení získal především za skok (132.86 bodů). Úspěšně se prezentoval na sportovním poli, zejména v soutěžích hřebců. Pro svůj vynikající původ a vysoké sportovní předpoklady byl převážně využíván v plemenitbě v rámci plemenné knihy Westfálské a KWPN.

Grannus je plemeníkem, kterého není jistě nutné představovat. Mnoho zemí má jeho potomky ve svých reprezentačních týmech. K nejlepším patří Virtual Village Grannusch, Top Gun La Silla, Grand Slam. Gaston M, Almox Grand Plaisir, Remus Equo, Goveomor by Roby Foulards a další. Grannus představuje absolutní chovatelskou špičku a dlouhodobě se pohybuje na předních pozicích světového žebříčku plemeníků.

Zancara se umístila na druhém místě v šampionátu klisen v Holandsku. Je dcerou dalšího velikána světového sportu holandského hřebce Nimmerdor, vnučkou legendárního Ladykiller xx a pravnučkou dalšího pilíře holštýnského chovu hřebce Aldato. Nimmerdor patří ke hřebcům, kteří své vysoké kvality prokázali jak ve světovém sportu, tak i v plemenitbě. Je otcem koní Canadian Colours, Broere

Goldenbridge, Optiebeurs N-Aldato, Heartbreaker, Zadok, Olympic Ahorn, Avenir di San Patrignano, Abound, Wellington, Goodtimes a mnoha dalších. Zancara je pravou sestrou hřebce Optiebeurs N-Aldato, který byl 2. ve světovém poháru v Antwerpách, umístil se mimo jiné v GP Wiesbaden, Mondorf a v roce 1991 byl členem holandského družstva, které získalo zlato na ME v La Baule. Její dcera Diancara dvakrát zvítězila v šampionátu klisen a dala 3 plemenné hřebce působící v plemenitbě v Belgii a v Holandsku. Zancara dále dala plemenného hřebce Montreal, který působí ve Švédsku a vítězku šampionátu hříbat v Lanakenu - Lancara. Mateřská strana pedigree hřebce Great Pleasure vyprodukovala i další vynikající koně jako je Agrovorms Dhelia, San Patriano Dekka a Edminton.

(Equinní reprodukční centrum Mětice, 2014)

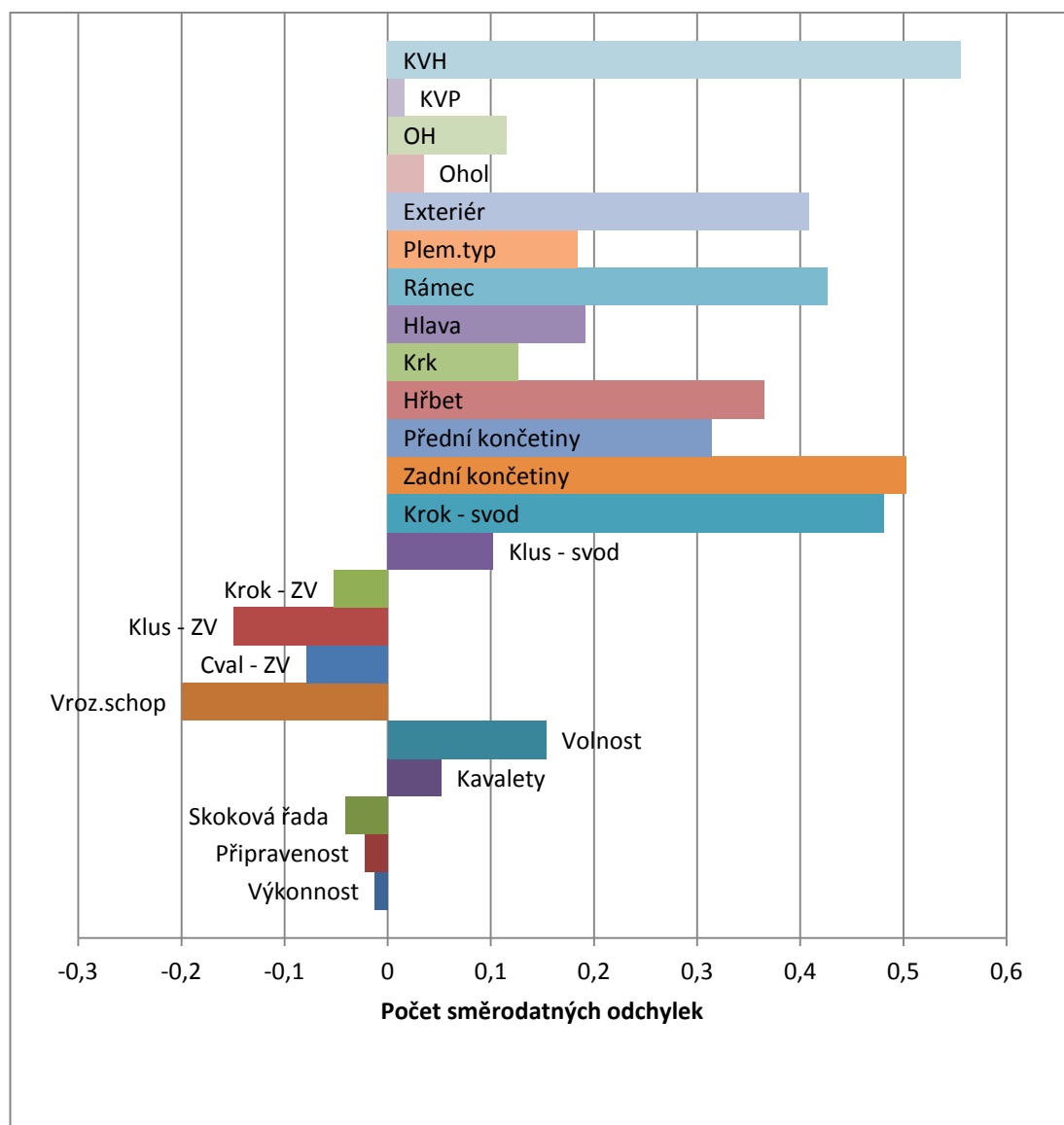
Dále již budeme pracovat s informacemi, které český chovatel k dispozici nemá. V grafu č. 7 je znázorněno porovnání výsledků hodnocení 3-letých klisen po hřebci Great Pleasure při svodu a na zkouškách základního výcviku s průměrem populace. K dispozici jsme měli hodnocení z let 2004 -2012. Počet směrodatných odchylek u jednotlivých položek je projevem znaků či vlastností, které přenáší hřebec na svoje potomstvo, tedy projevem jeho plemenné hodnoty. **Maršálek (2008)** tvrdí, že pro objektivní vyhodnocení je ale bezpodmínečně nutné využívat moderní matematické metody, umožňující očištění datového souboru o působení náhodných efektů.

První čtyři hodnoty jsou míry populace klisen – kohoutková výška hůlková, kohoutková výška pásková, obvod hrudníku a obvod holeně. Graf vyznačuje jak se tyto míry potomstva hřebce Great Pleasure liší od průměru populace. Dalších deset hodnot vyznačuje rozdíl známek udělených na svodu – Exteriér, plemenný typ, rámec, hlava, krk, hřbet, přední končetiny, zadní končetiny a známky za krok a klus. Můžeme tedy říci, že potomstvo hřebce má větší rozměry než je průměr populace a projev v kroku a klusu na svodu byl ohodnocen lépe, než u průměru populace. Znamky za exteriér, tedy vzhled jsou také nadprůměrné. Posledních devět hodnot značí rozdíl v hodnocení na zkouškách základního výcviku – hodnocení kroku, klusu, cvalu, vrozených schopností, skoku ve volnosti, řady kavalet, skokové řady, připravenosti a výkonnosti. Z grafu lze vyčíst, že potomstvo hřebce je nadprůměrné ve skoku ve volnosti a překonání kavaletové řady. Skoková řada, připravenost

a výkonnost jsou průměrné a hodnocení kroku, klusu, cvalu a vrozených schopností na zkouškách výkonnosti je spíše podprůměrné.

Jak již bylo zmiňováno v textu výše, ve světě je pro odhad plemenné hodnoty běžně využívána metoda BLUP (Nejlepší lineární nestranná předpověď) ve formě AM (Animal model). Výsledek grafu tedy nemá být počet směrodatných odchylek, ale relativní plemenná hodnota spočítaná Animal modelem metody BLUP. Výpočet se musí každý rok aktualizovat a to nejdéle v lednu před vydáním katalogu hřebců, to znamená před připouštěcí sezónou. Aktualizace je nutná z důvodu přibývajících potomků hřebce a tudíž mění se plemenná hodnota. Grafy by měly být dostupné na internetu, nejlépe u každého plemenného hřebce. V tištěné formě by se měly vydávat výsledky hřebců se spolehlivostí nad 60% nebo vyšší a to v katalogu hřebců i v ročence.

Graf č. 7 Srovnání výsledků hodnocení na svodu a při základních zkouškách výcviku 3-letých klisen po hřebci Great Pleasure s průměrem populace

Následující tabulka č. 8 udává plemenné hodnoty hřebce Great Pleasure vypočtené v Holandsku. Chovatel se zde dozví, že potomci hřebce budou disponovat spíše skokovými schopnostmi než drezurními a že je poměrně vysoké procento spolehlivosti tohoto výpočtu.

KWPN počítá plemenné hodnoty pro znaky exteriéru a sportovní výkonnost. Plemenná hodnota je vyjadřována k průměrné genetické úrovni všech KWPN koní (tedy koní, kteří jsou v databázi). V důsledku toho, že každý rok je do databáze přidáno více informací, se bude průměrná úroveň každého znaku každoročně měnit.

Plemenná hodnota každého koně je tedy vyjádřena s ohledem na genetickou úroveň všech koní. Genetická úroveň (pro každou z vlastností) všech koní v databázi je vyjádřena hodnotou 100 bodů, které tvoří průměr, se kterým je vše porovnáváno.

Abychom zjistili, jak dalece přenáší hřebec či klisna své vlastnosti na potomstvo, musíme znát hodnotu směrodatné odchylky. Směrodatná odchylka pro plemenné hodnoty sportovních znaků byla stanovena na 20 bodů, pro plemenné hodnoty stavby těla na 4 body. U 68,2 % koní se plemenná hodnota sportovních znaků pohybují v rozmezí 80 až 120 bodů, což znamená, že přibližně dvě třetiny koní spadají do oblasti \pm jedna směrodatná odchylka a představují tak zvířata průměrná.

Důležitá je také spolehlivost, s jakou je plemenná hodnota odhadována. Čím vyšší je spolehlivost plemenné hodnoty, tím více odhadované genetické schopnosti souhlasí se skutečným genetickým založením jedince, přičemž výška spolehlivosti závisí na množství informací, které jsou pro výpočet plemenné hodnoty k dispozici. Více informací přirozeně vede ke spolehlivějšímu odhadu plemenné hodnoty. Pro dosažení 70 % a vyšší spolehlivosti je třeba využít především informace o potomstvu. K výši plemenné hodnoty přispívají dále informace o rodokmenu a vlastní výkonnosti jedince. Očekávaná plemenná hodnota koně je průměrem plemenné hodnoty otce a plemenné hodnoty matky (ovšem plemenná hodnota matky většinou není známa). Dokud u koní není známa jejich vlastní výkonnost nebo výkonnost jejich potomstva je jediným zdrojem informací rodokmen.

Pro výpočet plemenné hodnoty exteriéru se využívají informace z lineárního popisu. Pro výpočet plemenné hodnoty pro drezuru a skoky jsou použity čtyři různé druhy informací:

- 1) obecné znaky při lineárním popisu, pro plemenné hodnoty drezúry výsledky hodnocení pohybu a pro plemenné hodnoty skákání výsledky skoku ve volnosti
- 2) výsledky jednodenní výkonnostní zkoušky (IBOP)
- 3) výsledky vícedenních výkonnostních zkoušek
- 4) sportovní výsledky

(Koninklijk warmbloed paardenstamboek nederland, 2009)

Tabulka č. 8: Odhad plemenné hodnoty hřebce Great Pleasure v Holandsku

Rok kalkulace 2008	Hodnoceno potomků	Plemenná hodnota	% spolehlivosti
Exteriér	20	113	77
Skok	36	123	82
Drezura	14	96	62

Zdroj: Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland (2009)

Pro srovnání plemenných hodnot vypočítaných v Holandsku a v České republice jsme vytvořili tabulku č. 9. V originálním vzhledu tabulky, kterou poskytuje Svaz chovatelů českého teplokrevníka, jsou plemenci řazeni podle abecedy a jsou uvedeni pouze ti, jejichž spolehlivost je větší než 30 %. Průměr populace označuje číslo 100 a směrodatná odchylka má hodnotu 20. Pro naši potřebu jsme vybrali pouze hřebce Great Pleasure. Je patrné, že v České republice má hřebec vypočítanou relativní plemennou hodnotu na základě sportovních výsledků a není již rozdělena na skok a drezuru. Zatímco holandská plemenná kniha uvádí plemennou hodnotu exteriérovou, skokovou a drezurní.

Tabulka č. 9: Odhad plemenné hodnoty hřebce Great Pleasure v České republice – rok kalkulace 2014

Jméno plemeníka	Rok narození	Výžeh číslo	Relativní plemenná hodnota	Spolehlivost	Počet potomků
Great Pleasure	1992	5068	126,26	90%	110

Zdroj: Svaz chovatelů českého teplokrevníka (2014)

Tabulka č. 10 ukazuje výsledek zkoušky výkonnosti po 70 - denním testu (v Holandsku) hřebce Great Pleasure. Většina chovatelských svazů v České republice výsledky zkoušek zveřejňuje ve svých ročenkách, ale přímo jako informace u plemenného hřebce se neuvádí. U hřebců, kteří absolvovali 70 - denní test (dříve 100 - denní test) v České republice se v katalogu hřebců dozvíme pouze výslednou udělenou známku, která bez udání dílčích známek vypovídá nemnoho.

Tabulka č. 10 Výsledky zkoušek výkonnosti hřebce Great Pleasure

Krok	6
Klus	6,5
Cval	6,5
Jezditelnost	6
Skok ve volnosti	6,5
Skok pod sedlem	6
Charakter	8
Chování ve stáji	9
Trénink	7
Celkový počet bodů	61,5
Umístění	24 z 27
Rok konání testu	1995
Místo konání testu	Ermelo

Zdroj: Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland (2009)

KWPN dále zveřejňuje zápis **Zkušebního protokolu:**

Výkonnostní zkoušky (1995)

Poctivý, spolehlivý, ale trochu střízlivý. Dostatečně ochotný spolupracovat, ale pracuje pouze průměrně. Základní chody jsou v dostatečném rozsahu, ale mohly by být mnohem aktivnější a chybí jim pružnost. Dostatečně pracuje v drezúře, ale je obtížné ho shromáždit a pohybovat se odzadu. Má dostatečný talent pro drezúru, ale poskytuje jezdcům jen průměrný pocit. Odskok není dostatečně silný, má dostatečnou techniku skoku a skokové schopnosti. Chybí mu pružnost a je pomalý. Má dostatečný talent pro skákání, ale svému jezdcovi poskytuje pouze průměrný pocit. Chování ve stáji je normální. Po celkovém zhodnocení nebyl přijat do plemenné knihy.

Great Pleasure se zúčastnil výkonnostních zkoušek v roce 1995, hřebec nebyl připuštěn. V prosinci roku 1995 zvítězil ve VSN Trophy, což je obdoba našeho šampionátu skoku ve volnosti, který se v Holandsku koná pod záštitou organizace, která se nazývá Svaz obchodníků se sportovními koňmi v Holandsku.

V roce 1996 úspěšně složil výkonnostní zkoušky v Masteru v Německu, kde se umístil jako čtvrtý ve skákání a dvacátý v drezúře.

(Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland, 2009)

Výkonnostní zkoušky (1997)

Poctivý a spolehlivý. Dostatečně ochotný spolupracovat. Základní chody v dobrém rozsahu, podsazení a práce zadních nohou by měla být více aktivní a měla by být více pružná. Při práci vypadá těžkopádně. Při skákání je trochu pomalý. Skok je v dobrém rozsahu s dostatečnou opatrností, ale mohl by projevit více pružnosti a skákat s větší silou odrazu. Stájové chování je normální. Nebyl připuštěn do plemenné knihy, ale získal oprávnění k plemenitbě. Ermelo 15. 4. 1997

(Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland, 2009)

V tabulce č. 11 vidíme počty potomků hřebce Great Pleasure v Holandsku. V České republice se tato databáze vede jen částečně a je zveřejňována v ročenkách některých chovatelských svazů. Většinou známe počty připuštěných klisen, počet narozených hříbat (nerozlišeno na pohlaví), počty klisen zapsaných do plemenných knih, počty hřebců zapsaných do plemenných knih a dále počet klisen a hřebců po zkouškách základního výcviku. Zmíněné počty jsou navíc udávány jako celkové počty koní za daný rok. Tyto údaje nejsou dostupné v ucelené formě a nejsou uvedeny v katalogu hřebců, tak aby chovatel mohl posoudit, jak byl hřelec doposud využíván v plemenitbě a kolik má potomků

Tabulka č. 11 Registr potomků hřebce Great Pleasure – rok kalkulace 2008

Počet připuštěných klisen	219
Počet hříbat	178
Počet hřebečků	103
Počet předvybraných hřebců	6
Počet hřebců po 2. předvýběru	2
Počet hřebců po 3. předvýběru	1
Vybraní hřebci do plemenitby	0
Valaši	
Prémiovaní valaši	
Počet klisniček	75
Počet klisen zapsaných do plemenné knihy	34
Prémiované klisny	10
Prémiované klisny s negativním RTG	3
Preferované klisny	
Výkonné klisny	

Zdroj: Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland (2009)

Další informací, pro chovatele poměrně hodnotnou, je **Hříběcí protokol (1998)**, který je celkovým zhodnocením daného ročníku. Uvedené hodnocení je z Holandska, v České republice se provádí svody, ale kompletní a ucelené informace se nezpracovávají.

Hříběcí protokol

Potomstvo 1998 (hříbata)

Jednotná skupina. Hříbata jsou dobře vyvinutá, mají správný, obdélníkový rámec, ačkoli lehce staromódního vzezření. Hlava je výrazná. Vaz a krk má správnou délku. Horní linie je dobře zakulacená a osvalená. Vyvinutí kohoutku je dostačující, u některých hříbat je však kohoutek méně znatelný. Dlouhá plec by v několika případech měla být šikmější. Bederní část má dobré proporce. Osvalení střední části těla je nedostačující. Délka zádi je vyhovující, ale záď by mohla být strmější. Nasazení ocasu je trochu vysoké. Stehna jsou silně vyvinutá, ale mohla by být delší. Hrudní končetiny působí občas lehce strnule, kolena jsou správně vyvinuta. Pánevní končetiny jsou dlouhé. Krok je dostatečně prostorný, ale mohl by být pružnější. Klus je výrazný, ale také by mohl být pružnější. Pohyb těla ve cvalu by měl být vznosnější. Hříbata by měla být více aktivní, dlouho se drží za sebou. Hříbata z klisen, které jsou vysoko v krvi, se pohybují lépe. Kvalita klisen byla dobrá.

Předvedeno 20 hříbat ze 79 narozených potomků

(Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland, 2009)

V tabulce č. 12 vidíme výsledky rentgenologického vyšetření pohybového aparátu hřebce Great Pleasure. Rentgenologické vyšetření v České republice absolvují dvouletí hřebci před druhým předvýběrem do plemenitby. Výsledky tohoto hodnocení jsou však tajné a nikde zveřejňovány nejsou. Pouze pokud má hřebec závažný rentgenologický nález, není mu účast na druhém předvýběru umožněna.

Tabulka č. 12 Rentgeny

Člunková kost levá	3
Člunková kost pravá	3
Sezamská kůstka laterální pravá	2
Sezamská kůstka laterální levá	2
Sezamská kůstka mediální pravá	2
Sezamská kůstka mediální levá	2
Spěnkový kloub pravý - artróza	1
Spěnkový kloub levý - artróza	1
Špánek pravý	1
Špánek levý	1

Zdroj: Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland (2009)

Dále se domníváme, že z hlediska udržení genetické diverzity zvláště u málopočetných plemen (český trakén, kůň Kinských) je vhodné uvádět v katalogu i příslušnost k plemenné linii.

Chovnou (plemennou) linii vytvářejí jedinci, kteří jsou typickými nositeli charakteristik linie. Do chovu se vybírají jen typičtí jedinci, kteří udržují vlastnosti linie. V chovu se tyto typické charakteristiky linie upevňovaly příbuzenskou plemenitbou. Příslušníci chovné linie se tedy vyznačují dědičnou ustáleností určitých znaků a vlastností, kterou linií charakterizují a odlišují od ostatní populace. Pokud je využití příbuzenské plemenitby vyšší, pak se linie označuje za linii inbrední (**Dušek, 2007**).

Plemenný hřebec Great Pleasure přísluší k linii 4300 Goldschaum xx a je prochován (inbrední linie) na hřebce Goldfisch II v páté generaci obou rodičů.

Obrázek č. 12 Inbrední linie hřebce Great Pleasure - Goldfisch II

Zdroj: The Sport Horse Show a and Breed Database (2014)

Následuje zpracování návrhu uspořádání informací potřebných pro chovatele k objektivnímu posouzení hřebců sportovních plemen. Navržený systém by měl umožnit zlepšení současného šlechtění a poskytnout chovatelům objektivní informace pro jejich chovatelská rozhodnutí.

Obrázky č. 13, 14, 15, 16 představují dvě dvoustrany grafického návrhu informací uvedených v katalogu hřebců v tištěné formě. Ještě podrobnější informace by se chovatel měl dozvědět na internetu na webových stránkách jednotlivých chovatelských svazů v katalogu hřebců online. Informace musí každoročně aktualizovány z důvodu přibývajících počtu potomků a tudíž měnící se plemenné hodnoty, dále musí být zveřejňovány v dostatečném předstihu před začátkem připouštěcí sezony.

Obr. 14 Great Pleasure – základní informace

5068 Great Pleasure

Plemeno: holandský teplokrevník
 Datum narození: 1. 1. 1992
 Barva: Hnědák
 Míry: KVP 180; KVH 171; OH 197; Ohol 22,7
 Zapsán v PK: KWPN, Westf., CT, SC

Chovatel: W. van de Lageweg
 Majitel: W. van de Lageweg

Výkonnost vlastní: S: Grand Prix
 Výkonnost potomstva: D: TT, S: T**, C: ZL, A: T

GREAT PLEASURE je hřebec vynikajícího exteriéru i výkonnosti. Jako tříletý se stal vícešampiónem Holandska, test výkonnosti absolvoval s výborným výsledkem v Německu (Münster Handorf 1996). Velmi vysoké ohodnocení získal především za skok (132.86 bodů). Úspěšně se prezentoval na sportovním poli, zejména v soutěžích hřebců. Pro svůj vynikající původ a vysoké sportovní předpoklady byl převážně využíván v plemenitbě v rámci plemenné knihy Westfálské a KWPN.

Grannus	Graphit	Grande
		Frutana
	Odessa	Ozean
		Gitta
Zancara	Nimmerdor	Farn
		Ramonaa
	Shoraya	Ladykiller xx
		Etole

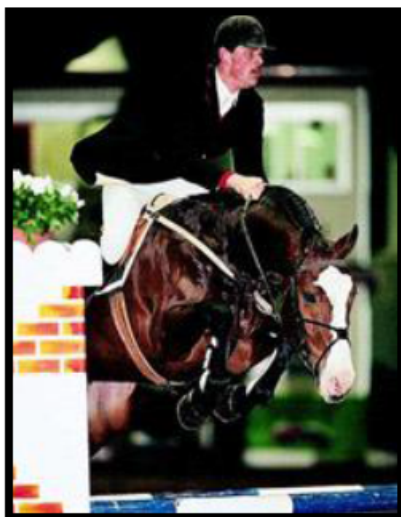
Plemenná linie - 4300 GOLDSCHAUM xx

Obr. 15 Great Pleasure – informace o rodičích, odhad plemenné hodnoty

5068 Great Pleasure

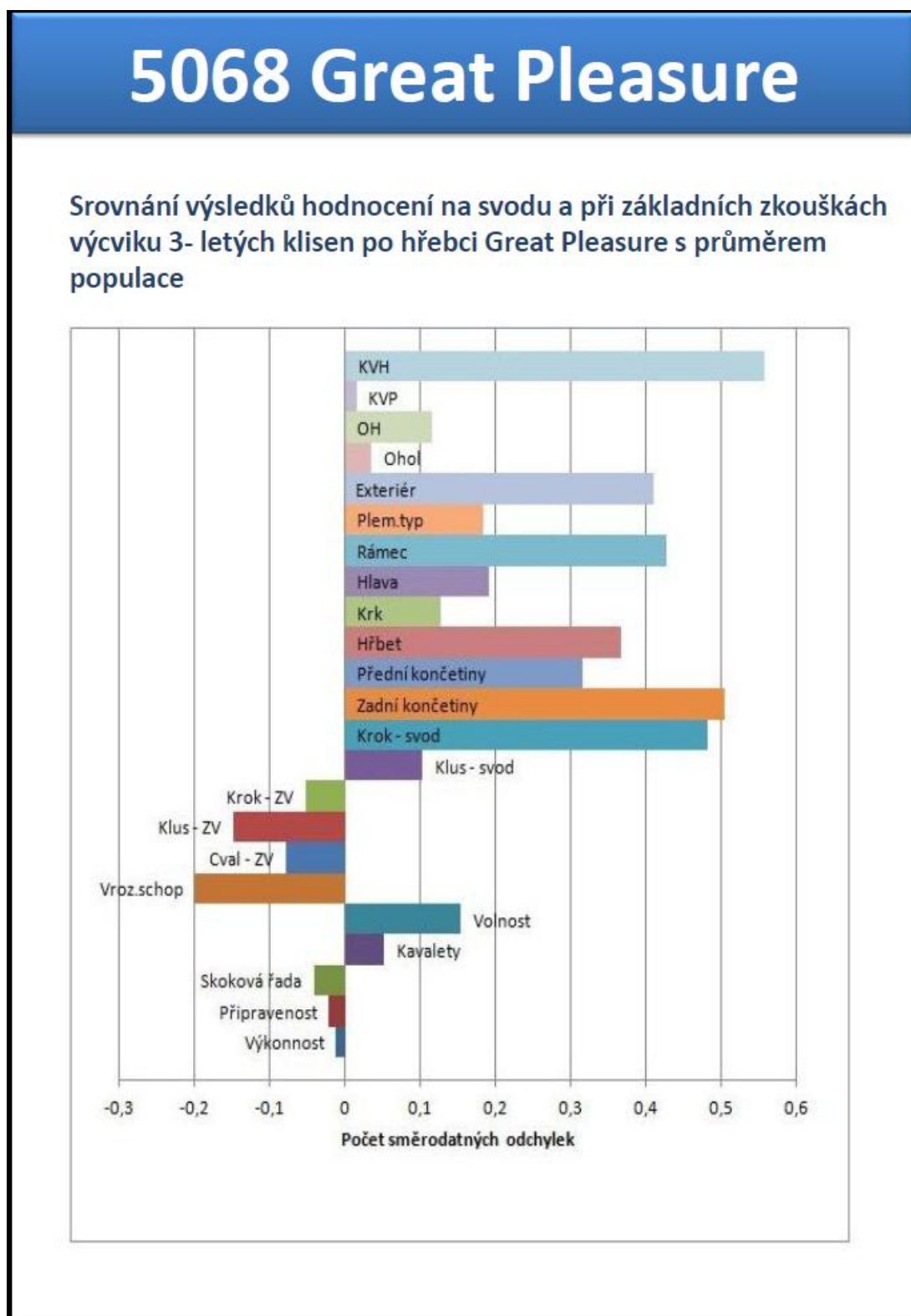
Rok kalkulace 2008	Hodnoceno potomků	Plemenná hodnota	% spolehlivosti
Exteriér	20	113	77
Skok	36	123	82
Drezura	14	96	62

Grannus je plemeníkem kterého není jistě nutné představovat. Mnoho zemí má jeho potomky ve svých reprezentačních týmech. K nejlepším patří Virtual Village Grannusch, Top Gun La Silla, Grand Slam, Gaston M, Almox Grand Plaisir, Remus Equo, Goveomor by Roby Foulards a další. Grannus představuje absolutní chovatelskou špičku a dlouhodobě se pohybuje na předních pozicích světového žebříčku plemeníků

Zancara se umístila na druhém místě v šampionátu klisen v Holandsku. Je dcerou dalšího velíkána světového sportu holandského hřebce Nimmerdor, vnučkou legendárního Ladykiller xx a pravnučkou dalšího pilíře holštýnského chovu hřebce Aldato. Nimmerdor patří ke hřebcům, kteří své vysoké kvality prokázali jak ve světovém sportu, tak i v plemenitbě. Je otcem koní Canadian Colours, Broere Goldenbridge, Optiebeurs N-Aldato, Heartbreaker, Zadok, Olympic Ahorn, Avenir di San Patrignano, Abound, Wellington, Goodtimes a mnoha dalších. Zancara je pravou sestrou hřebce Optiebeurs N-Aldato, který byl 2. ve světovém poháru v Antwerpách, umístil se mimo jiné v GP Wiesbaden, Mondorf a v roce 1991 byl členem holandského družstva, které získalo zlato na ME v La Baule. Její dcera Diancara dvakrát zvítězila v šampionátu klisen a dala 3 plemenné hřebce působící v plemenitbě v Belgii a v Holandsku. Zancara dále dala plemenného hřebce Montreal, který působí ve Švédsku a vítězku šampionátu hříbat v Lanakenu - Lancara. Mateřská strana pedigree hřebce Great Pleasure vyprodukovala i další vynikající koně jako je Agrovorms Dhelia, San Patriano Deka a Edminton.

Obr. 16 Great Pleasure – srovnání výsledků 3 – letých klisen s průměrem populace

Obr. 16 Great Pleasure – registr potomků, výsledky zkoušek výkonnosti, rentgeny, připouštěcí poplatek

5068 Great Pleasure

Registr potomků – rok kalkulace 2008

Počet připuštěných klisen	219
Počet hříbat	178
Počet hřebečků	103
Počet předvybraných hřebců	6
Počet hřebců po 2. předvýběru	2
Počet hřebců po 3. předvýběru	1
Vybraní hřebci do plemnitby	0
Valaši	
Prémiování valaši	
Počet klisniček	75
Počet klisen zapsaných do plemenné knihy	34
Prémiované klisny	10
Prémiované klisny s negativním RTG	3
Preferované klisny	
Výkonné klisny	

Výsledky zkoušek výkonnosti

Krok	6
Klus	6,5
Cval	6,5
Jezditelnost	6
Skok ve volnosti	6,5
Skok pod sedlem	6
Charakter	8
Chování ve stáji	9
Trénink	7
Celkový počet bodů	61,5
Umístění	24 z 27
Rok konání testu	1995
Místo konání testu	Ermelo

Rentgeny – rok 2008

Člunková kost levá	3
Člunková kost pravá	3
Sezamská kůstka laterální pravá	2
Sezamská kůstka laterální levá	2
Sezamská kůstka mediální pravá	2
Sezamská kůstka mediální levá	2
Spěnkový kloub pravý - artróza	1
Spěnkový kloub levý - artróza	1
Špánek pravý	1
Špánek levý	1

5000 Kč

Zemský hřebčinec s.p.
U hřebčince 479, Písek

7 ZÁVĚR

Cílem práce bylo zpracovat přehled o informacích poskytovaných chovatelské veřejnosti pěti chovatelskými organizacemi teplokrevných plemen koní v České republice využívaných pro sportovní účely a zároveň zpracovat podobný přehled o rozsahu a kvalitě informací poskytovaných chovatelské veřejnosti v okolních evropských státech a navrhnout systém, který by chovatelům teplokrevných sportovních koní poskytl potřebné informace pro efektivní šlechtitelskou práci.

Jako podkladové materiály sloužily informace o výsledcích chovu sportovních teplokrevných plemen chovaných v České republice a informace dostupné členům chovatelských svazů sportovních koní v okolních evropských státech.

Ze zjištěných informací lze vyvodit následující závěry a doporučení:

1. Informace dostupné českým chovatelům v seznamu plemenných hřebců vydávaném Asociací svazu chovatelů koní nejsou dostatečně vypovídající pro kvalifikované chovatelské rozhodnutí o výběru hřebce.
2. Propagační materiály vydávané chovatelskými organizacemi často neobsahují objektivní informace a zvyhodňují v očích chovatelů vybrané hřebce.
3. Pro rozvoj chovu jsou nezbytné objektivní informace o kvalitě hřebců, uvedené v takové formě, která je jasná a srozumitelná pro všechny chovatele.
4. Z dostupných evropských materiálů je nejlépe a nejpřehledněji uspořádán katalog hřebců chovatelského svazu KWPN a obsahuje téměř všechny potřebné informace pro objektivní posouzení kvality hřebce.
5. Informace musí být zveřejňovány v dostatečném předstihu před začátkem připouštěcí sezony a každoročně aktualizovány.
6. Zásadní informací pro chovatele je odhad plemenné hodnoty pro jednotlivé vlastnosti hřebce s uvedením spolehlivosti tohoto odhadu včetně počtu narozených a hodnocených potomků.

7. Předpokladem zveřejnění objektivních informací jsou vhodně vybraná a objektivní vstupní data.
8. Vhodnou formou vyjádření plemenné hodnot pro jednotlivé znaky a vlastnosti je forma grafická.
9. Z hlediska udržení genetické diverzity zvláště u málopočetných plemen (český trakén, kůň Kinských) je vhodné uvádět v katalogu i příslušnost k linii, případně i k rodině.
10. Informace by měly být dostupné v tištěné i elektronické podobě.

Na základě analýzy zahraničních podkladů byl zpracován návrh uspořádání informací potřebných pro chovatele k objektivnímu posouzení hřebců sportovních plemen a systém zveřejňování těchto informací. Navržený systém by měl umožnit zlepšení současného šlechtění a poskytnout chovatelům objektivní informace pro jejich chovatelská rozhodnutí.

8 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. ARNASON, T. (1987): Contribution of various factors to genetic evaluations of stallions. *Livestock Production Science*, s. 407-419
2. ASSOCIATION NATIONALE DU SELLE FRANÇAIS (2014): <http://www.sellefrancais.fr/etalons-sf-approuves-90-rubrique.html/>
3. DUŠEK J. A KOLEKTIV (2007): Chov koní, Brázda, Praha, 2. vydání, s. 404, ISBN 80-209-0352-6
4. DUŠEK, J. a kol. (1992): Chov koní v Československu. Praha, Zemědělské nakladatelství Brázda, ISBN 80-209-0168-X
5. EDWARDS E. H. (1992): Velká kniha o koních, Gemini, Bratislava, s. 240, ISBN 80-85265-36-2
6. EQUINNÍ REPRODUKČNÍ CENTRUM PARDUBICE-MNĚNICE (2014): <http://www.muller-equine.cz/reprodukce-koni-1/galerie-hrebcu/great-pleasure.htm/>
7. FLADE, J. E. A KOLEKTIV (1990): Chov a športové využitie koní. *Príroda*, Bratislava, s. 52-86, ISBN 80-07-0252-9
8. HAJIČ a kol. (1995): *Obecná zootechnika JU ZF České Budějovice*, 165 s
9. HANNOVERANER VERBAND (2014): <http://www.hannoveraner.com/>
10. HOLSTEINER VERBAND (2014): <http://holsteiner-verband.de/>
11. JISKROVÁ, I. (2004): Hodnocení sportovní výkonnosti koní v ČR a odhad plemenné hodnoty českého teplokrevníka, habilitační práce, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Brno
12. JOKL Z. (1977): Jezdeckví a dostihový sport, Státní zemědělské nakladatelství, Praha, s. 132-133
13. KHOLOVÁ H., HOŠEK J. (1996): Koně, Aventinum, Praha, s. 164, ISBN 80-85277-36-0
14. KONINKLIJK WARMBLOED PAARDENSTAMBOEK NEDERLAND (2009): www.kwpn.nl
15. KONINKLIJK WARMBLOED PAARDENSTAMBOEK NEDERLAND (2009): Breeding values stallions sport – and conformation 2009 – 2010, www.kwpn.nl
16. LERCHE F. (1959): Naše koně, Státní zemědělské nakladatelství, Praha, s. 30-57
17. MARŠÁLEK, M. (2008): Chov koní. JU ZF České Budějovice, 109 s.

18. MARŠÁLEK, M. (2010): Plemenitba v chovu koní. Koně ve formě – odborný seminář o koních, JU v Českých Budějovicích, 18. 9. 2010
19. MINVIELLE, F.(1990): Principes d'amélioration génétique des animaux domestiques. Institut National de la Recherche Agronomique, Paris, s.211
20. MISAŘ D. (2011): Vývoj chovu koní v Čechách, na Moravě a na Slovensku, Brázda, Praha, s. 296, ISBN 978-80-209-0383-9
21. MISAŘ D., JISKROVÁ I. (2001): Chov a šlechtění koní, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Brno, s. 73, ISBN 80-7157-5010-0
22. NOVÁKOVÁ M. (2005): Český teplokrevník, Jezdectví č. 12, roč.53, s.54
23. OLDENBURGER PFERDEZUCHT VERBAND (2014): <http://oldenburger-pferde.net/>
24. PEJOSOVÁ A KOL.(2013): Jak se testuje výkonnost sportovních koní v zahraničí. Jezdectví, březen 2013, s. 10-15
25. PEJOSOVÁ, VOSTRÝ(2014): Předpověď plemenných hodnot skokové výkonnosti koní, Náš chov, č. 1, s. 76-77
26. PERNÍČEK, M. (2012): Ročenka SCHČT 2012, <http://www.cmsch.cz/store/cesky-tepokrevnik-2012.pdf>
27. PŘIBYL, J.(1997): Šlechtění skotu a jeho vliv na jednotlivé chovy. Institut výchovy a vzdělávání Mze ČR, Praha, s. 35
28. SIXTA, V.(1996): Současné směry chovu koní v České Republice. Sborník z odborného semináře Chov koní v současných podmínkách, ZF JU, České Budějovice, s. 1-6
29. STANĚK J. (2006): Reprodukce průměrnosti, Koně, č.3, s. 12-13
30. SVAZ CHOVATELŮ ČESKÉHO TEPLOKREVNÍKA (2011): Šlechtitelský program ČT, Ročenka SCHČT 2011, Písek, s. 137
31. SVAZ CHOVATELŮ ČESKÉHO TEPLOKREVNÍKA (2014): <http://www.schct.cz/zkusrad.php3/>
32. SVAZ CHOVATELŮ ČESKÉHO TEPLOKREVNÍKA (2014): <http://www.schkk.cz/clanky/dokumenty/rady-a-predpisy/>
33. SVAZ CHOVATELŮ ČESKÉHO TRAKÉNA (2013): <http://www.ceskytraken.cz/>
34. SVAZ CHOVATELŮ KONÍ KINSKÝCH (2014): <http://www.schkk.cz/>
35. SVAZ CHOVATELŮ MORAVSKÉHO TEPLOKREVNÍKA (2014): <http://www.moravskytepokrevnik.cz/chovny-cil-a-plemenny-standard/>

36. SVAZ CHOVATELŮ SLOVENSKÉHO TEPLOKREVNÍKA V ČESKÉ REPUBLICE (2014): <http://www.studbookcs.cz/>
37. ŠTĚRBA V. (2011): Hřebci od A do S, Jezdectví č.5, roč. 59, s.58-61
38. THE SPORT HORSE SHOW A AND BREED DATABASE (2014): <http://www.sporthorse-data.com/>
39. ÚSTŘEDNÍ EVIDENCE KONÍ SLATIŇANY (2014): <http://www.uek.cz/>
40. ZDENĚK MÜLLER (2014): Jsme chovatelé nebo odchovávatelé, Jezdectví č.2, s.16-21

9 POUŽITÉ ZKRATKY

ČT – český teplokrevník

CS – slovenský teplokrevník v České republice

ČTRAK – český trakén

KK – kůň Kinských

MT – moravský teplokrevník

HANN – hannoverský teplokrevník

OLDEN – oldenburský teplokrevník

SF – francouzský jezdecký kůň

KWPN- holandský teplokrevník

HOLST – holštýnský teplokrevník

SCHČT – Svaz chovatelů českého teplokrevníka

SCHST – Svaz chovatelů slovenského teplokrevníka chovaného v České republice

SCHKK – Svaz chovatelů koní Kinských

KVH – kohoutkový výška hůlková

KVP – kohoutková výška pásková

OH – obvod hrudníku

Ohol – obvod holeně

BLUP – Best linear unbiased prediction (Nejlepší lineární nestranná předpověď)

AM - Animal model

PH – plemenná hodnota

ZV – zkoušky výkonnosti

KMK – kritéria mladých koní

S – skoky

D – drezura

ČR – Česká republika

FEI - Fédération Equestre Internationale (Mezinárodní jezdecká federace)

10 PŘÍLOHY

Ukázka dostupných informací o plemenných hřebcích KWPN

Name: GREAT PLEASURE Rijpaardtype

General		
Birthdate 1-jan-1992	Cannon 22.5	
Studbook 92.196 Stb (ex Kennard Old)	Name breeder, place breeder W. v/d Lageweg, Beers (Frl)	
Color bay	Breeding family stam 474 a	
Height 172	Owner -	

Foil		
GRANNUS 33.04494.72 Stb	GRAPHIT 31.04122.64 Ldb Hann	GRANDE 31.04032.58 Hann
	FRUTANA 31.62943.58 Hann SPS	OZEAN 31.03923.52 Hann
ZANCARA 81.2007 Stb Keur Pref Prest	ODESSA 31.71416.67 Hann SPS	GITTA 31.65528.61 Hann SPS
	NIMMERDOR 147 Stb Pref	FARN 1467 NWP Pref
	SHORAYA 22342 Stb Keur Pref Prest	RAMONAA 187 Bv 1963 NWP Ster
		LADYKILLER XX 21.03847.61 Holst
		ETOILE H 21.04425.68 Holst

General information

Test report

Test figures

Breed registration

X-ray's

Offspring

Conformation/Trait

Sportindex

Approved children

Approved grandchildren

Status

Other information

Obecné informace

Zkušební protokol

Udělené známky

Registr potomků

Rentgeny

Potomstvo

Plemenná hodnota

Sportovní index

Potomstvo v chovu

Vnuci a vnučky v chovu

Status

Ostatní informace

Name: GREAT PLEASURE Rijpaardtype

Performance
<p>Performance 1995 (tied for 24th) Honest, reliable but a little pragmatic. Sufficiently willing to work, but works only moderately. The basic gaits are sufficient in scope but could be more active and they lack suppleness. He works sufficiently in dressage but is difficult to collect and to move onto the hindleg. He has sufficient talent for dressage but gives his rider a moderate feeling. His take-off while jumping is not much, he has sufficient technique and ability. He lacks suppleness and he is slow. Has sufficient talent for jumping but gives his rider a moderate feeling. Stall behavior is normal. After the final he was not accepted into the studbook</p> <p>Great Pleasure participated in the 1995 performance test; the stallion was not accepted. In December of 1995 he won the VSN Trophy. In 1996 he did a performance test in Münster-Handorf, Germany, where he finished 4th in jumping and 20th in dressage.</p> <p>Performance 1997 Honest, reliable. Sufficiently willing to work. The basic gaits have good scope. The hindleg should be brought underneath more actively and he should have more suppleness. He looks and feels heavy in all work. He jumps a little slow. He has a great deal of scope and is sufficiently careful, but he should have more suppleness and he should finish the jump better from behind. Stall behavior is normal. Not accepted in the studbook.</p> <p>Herkeuring Ermelo 4/15/97 approved for breeding</p>

General information

Test report

Test figures

Breed registration

X-ray's

Offspring

Conformation/Trait

Sportindex

Approved children

Approved grandchildren

Status

Other information

Name: GREAT PLEASURE

Rijpaardtype

Performance results	Výsledky zkoušky výkonnosti
Walk 6	Krok
Trot 6.5	Klus
Canter 6.5	Cval
Riding test 6	Test jezditelnosti
Free jumping 6.5	Skok ve volnosti
Show jumping 6	Skok pod sedlem
Character 8	Charakter
Stable behaviour 9	Chování ve stáji
Training report 7	Trénink
Total points 61.50	Celkový počet bodů
Placement 24e van 27 (16)	Umístění
Test year 1995	Rok
Test place Ermelo	Místo

General information

Test report

Test figures

Breed registration

X-ray's

Offspring

Conformation/Trait

Sportindex

Approved children

Approved grandchildren

Status

Other information

New Search

Name: GREAT PLEASURE

Rijpaardtype

Breed registration	Registr potomků
number of breedings 2008	Počet připuštěných klisen
number of foals 2008 0	Počet narozených hříbat
Progression total until 2008	Stav do roku 2008
breedings 219	Počet připuštěných klisen
foals 178	Počet hříbat
colts 103	Počet hřebečků
pre selection stallions 6	Počet předvybraných hřebců
2e bez stallions 2	Rezervní hřebci
3e bez stallions 1	Vicerezervní hřebci
passed selection stallions	Vybraní hřebci
geldings	Valaši
star geldings	Prémiování valaši
fillies 75	Počet klisniček
studbook mares 34	Počet klisen zapsaných do PK
ster mares 10	Prémiované klisny
keur mares 3	Prémiované klisny s neg. RTG
preferente mares	Preferované klisny
prestatie mares	Výkonné klisny

General information

Test report

Test figures

Breed registration

X-ray's

Offspring

Conformation/Trait

Sportindex

Approved children

Approved grandchildren

Status

Other information

New Search

Name: GREAT PLEASURE

Rijpaardtype

X-ray	
Navicular bone right	3
Navicular bone left	3
Sesamoids lat right	2
Sesamoids lat left	2
Sesamoids med right	2
Sesamoids med left	2
Fetlock joint arthrosis right	1
Fetlock joint arthrosis left	1
Bone spavin right	1
Bone spavin left	1

General information
Test report
Test figures
Breed registration
X-ray's
Offspring
Conformation/Trait
Sportindex
Approved children
Approved grandchildren
Status
Other information
New Search

Name: GREAT PLEASURE

Rijpaardtype

Foal report
<p>Offspring 1998 (foals) Uniform collection. The foals are well developed and are of good rectangular model but a little old-fashioned. The head is expressive. Poll and neck have good length. There is a good rounding in the muscling of the topline. The wither is sufficiently developed. The long shoulder should sometimes have a little more slope. The foals drop off a little behind the wither. For the most part, the back-loin connection has good shape. The muscling of the midsection insufficient. The croup has good length, but could have more slope. The tail set is a little high. The hamstring is well developed but could be longer. The foreleg is sometimes a little tight; the knee is well developed. The hindleg is long. The walk has good scope but could have more suppleness. The trot is big but also lacks suppleness. The foals should be more active behind and they get long. The foals should also carry themselves more at the canter. The foals out of mares with a lot of Thoroughbred blood moved better. The quality of the mares was good.</p> <p>Shown: 20 foals out of 79 breedings</p>

General information
Test report
Test figures
Breed registration
X-ray's
Offspring
Conformation/Trait
Sportindex
Approved children
Approved grandchildren

Name: GREAT PLEASURE

Rijpaardtype

Breed registration	Registr potomků
number of breedings 2008	Počet připuštěných klisen
number of foals 2008 0	Počet narozených hříbat
Progression total until 2008	Stav do roku 2008
breedings 219	Počet připuštěných klisen
foals 178	Počet hříbat
colts 103	Počet hřebečků
pre selection stallions 6	Počet předvybraných hřebečů
2e bez stallions 2	Rezervní hřebci
3e bez stallions 1	Vicerezervní hřebci
passed selection stallions	Vybraní hřebci
geldings	Valaši
star geldings	Prémiování valaši
fillies 75	Počet klisniček
studbook mares 34	Počet klisen zapsaných do PK
ster mares 10	Prémiované klisny
keur mares 3	Prémiované klisny s neg. RTG
preferente mares	Preferované klisny
prestatie mares	Výkonné klisny

General information

Test report

Test figures

Breed registration

X-ray's

Offspring

Conformation/Trait

Sportindex

Approved children

Approved grandchildren

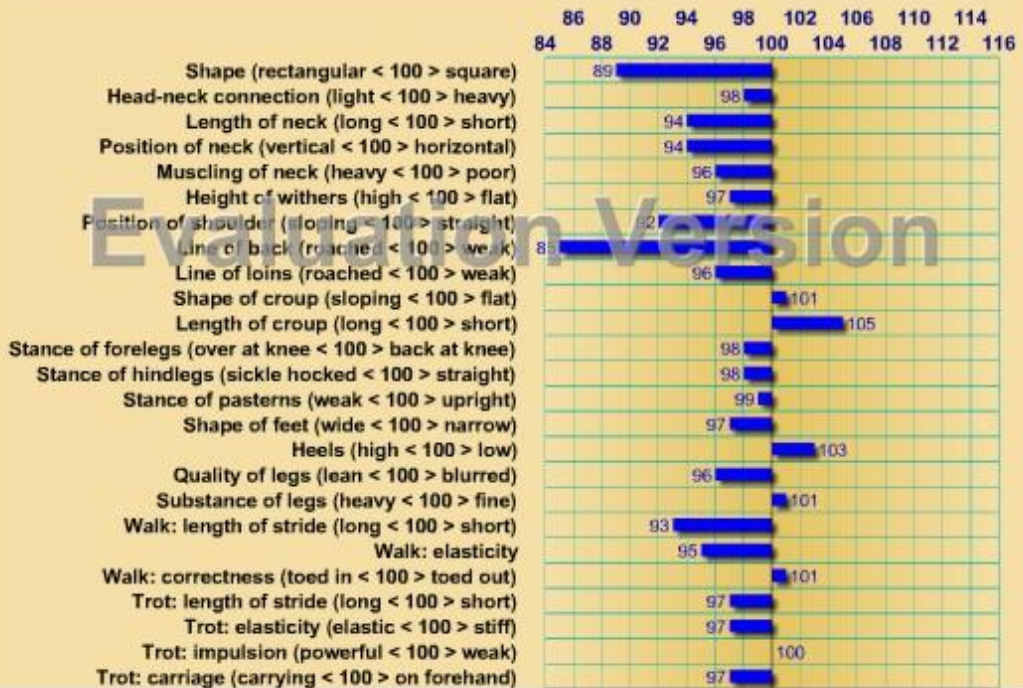
Status

Other information

New Search

Breeding values: conformation

Year index: 2007 Reliability: 77% Movement: 106 Conformation: 113 Height: 2.02 cm

Sport index	
Year of calculation	2008
Number of performance test results in calculation	2
Number of sport results (show jumping) in calculation	36
Reliability breeding value show jumping	82
breeding value: show jumping	123
Number of sport results (dressage) in calculation	14
Reliability breeding value dressage	62
Breeding value: dressage	96

KWPN STALLION STATISTICS 2009-2010

KWPN Stallionstatistics

Table of content

Breeding values: rearing and value of calculation

Breeding values sport (P) by stallions

- In alphabetical order
- In order breeding values jumping
 - Stallions with value offspring in sport 10 years and older (10 i.o.)
 - Stallions with value offspring in sport 7 - 9 years (7 tot 9)
 - Stallions with value offspring in sport 4 - 6 years (4 tot 6)
 - Stallions without offspring in sport, but with offspring in inspectors (SIR)
 - Stallions without offspring in sport, but with offspring in inspectors (gen)
- In order breeding values dressage
 - Stallions with value offspring in sport 10 years and older
 - Stallions with value offspring in sport 7 - 9 years
 - Stallions with value offspring in sport 4 - 6 years
 - Stallions with no offspring in sport, but with offspring in inspectors
 - Stallions with no offspring in sport, but with offspring in inspectors

Breeding values sport and value offspring stallions

- In alphabetical order

Breeding values sport (throughbred via the m)

- In alphabetical order

Breeding values sport (Belgian via the m)

- In alphabetical order

Breeding values sport (Flemish horse stallions)

- In order breeding values horse horse sport
- Stallions with offspring in sport
- Stallions without offspring in sport

Breeding values confirmation of other breeding stallions in 2010

- In alphabetical order
- Dutch horse stallions
- Non-Dutch stallions
- Throughbred stallions
- Gelder stallions
- Flemish horse stallions

Breeding statistics 2009

Breeding values
stallions Sport- and
Conformation
2009-2010
+
Breeding statistics
stallions 2009

Legend breeding values sport: KWPN-, acknowledged, thoroughbred- and Gelder stallions

- 1 name stallion
- 2 breeding value show jumping
- 3 reliability
- 4 breeding value dressage
- 5 reliability
- 6 age eldest offspring in sport
- 7 year of birth youngest offspring in sport
- 8 year of birth eldest offspring in sport
- 9 number of offspring with free-jumping score (in calculation)
- 10 number of offspring with free-movement score (in calculation)
- 11 number of off spring with mark jumping in 1-day perf. test (in calculation)
- 12 number of off spring with mark dressage in 1-day perf. test (in calculation)
- 13 number of offspring with mark jumping in multiple-day perf. test (in calc.)
- 14 number of offspring with mark dressage in multiple-day perf. test (in calc.)
- 15 number of offspring with show jumping sportresult (in calculation)
- 16 number of offspring with dressage sportresult (in calculation)
- 17 total number of registered offspring aged 4 years and older
- 18 breeding value conformation
- 19 breeding value movement
- 20 reliability conformation and movement
- 21 breeding value free jumping
- 22 reliability free jumping

GRACIO	125	75	90	60	10	ire.o.	1999	1993	6	37	0	0	3	3	37	12	119	101	99	73	104	47
GRAFIET	86	76	109	84	10	ire.o.	2004	1992	16	89	2	2	4	4	17	89	321	104	103	87	97	64
GRAN CORRADO	120	85	69	61	10	ire.o.	2004	1997	38	36	4	1	1	1	66	16	221	97	96	77	105	76
GREAT PLEASURE	118	82	90	63	10	ire.o.	2003	1998	33	31	3	1	2	2	36	16	177	112	106	77	107	75
GRIBALDI	39	86	144	97	10	ire.o.	2005	1997	172	815	35	93	42	55	6	687	2526	105	108	98	86	93
GUIDAM	148	95	81	73	10	ire.o.	2005	1992	158	117	19	5	13	10	353	36	1001	104	99	93	109	93
HAARLEM	103	93	97	92	10	ire.o.	2005	1993	134	238	24	27	17	17	207	245	1087	101	105	95	103	92
HABSBURG	114	83	87	75	10	ire.o.	2002	1993	20	68	6	6	2	2	46	33	231	101	104	84	106	70

